

Leder har ordet

Året 2008 markerte slutten på en av de sterkeste konjunkturoppgangene verden har sett på mange år. For medlemsselskapene ble det et godt år som helhet, men det ble også året hvor selskapene fikk merke nedgangstidene for alvor.

Norsk økonomi gikk på høygir inn i sommeren 2008, men få måneder senere var den gryende finanskrisen og nedgangskonjunkturen et faktum. Den internasjonale utviklingen smittet over på norsk økonomi og førte til lavere investeringslyst for husholdningene så vel som for bedriftene. Julehandelen var likevel på nivå med tidligere år, men bilsalget hadde allerede stoppet opp og økningen i antall konkurser ga bud om nye tider.

Medlemsselskapene har merket avdempet investeringslyst, høyere tap og en mer utfordrende fundingsituasjon inn i det nye året. Usikkerheten er stor om omfanget og varigheten av finanskrisen for norsk og internasjonal økonomi, og for medlemsselskapene betyr det økt fokus på å sikre kvaliteten i eksisterende portefølje og dempe den negative tapsutviklingen samtidig som forretningsvolumer forsøkes opprettholdt.

Leasing, bilfinansiering, factoring og kreditt- og betalingskort vil være attraktive finansieringsløsninger også i nedgangsti-

der. Medlemsselskapene står godt rustet til å styrke sin posisjon som finansieringskilde og bidra til at bedrifter og husholdninger får dekket sine finansieringsbehov.

Finansieringsselskapenes Forening skal bidra til å legge forholdene best mulig til rette for at medlemsselskapene skal kunne utvikle sin virksomhet i et skiftende marked. Det innebærer blant annet å fortsette arbeidet med å sikre gode rammebetingelser for medlemsselskapene og følge utviklingen i det europeiske finansmarkedet på nært hold.

2009 blir utvilsomt et spennende år hvor vi alle blir satt på prøve i forhold til å drive lønnsom og god forretning i et krevende marked. Vi vil takke medlemsselskapene for et godt gjennomført arbeidsår, i visshet om at de står godt rustet til å fortsette å høste av mulighetene det nye året vil bringe.

Anne-Lise Løfsgaard

Anne-Lise Løfsgaard

Adm. direktør

FINFO

Innhold

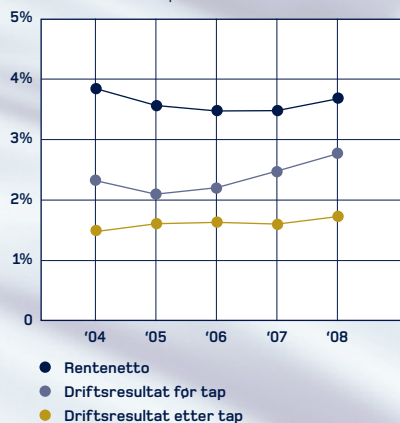
Medlemsselskapenes virksomhet 2008	s. 4
Presentasjon av virksomhetsområdene	s. 8
Leasing	s. 8
Bilfinansiering	s. 10
Factoring	s. 12
Kreditt- og betalingskort	s. 14

Aktuelle problemstillinger	s. 16
Rettslige rammebetingelser	s. 28
Statistikk	s. 29
Medlemsfortegnelse	s. 30
Foreningens organisering	s. 31

Medlemsselskapenes virksomhet 2008

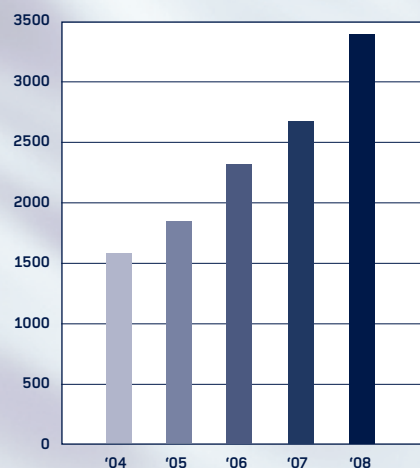
Rentenetto og driftsresultat

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for medlemsselskapene

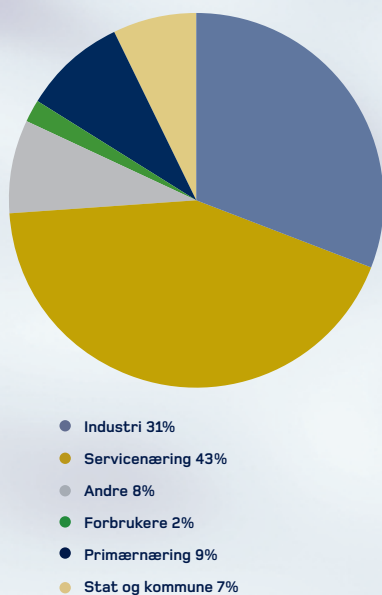
Resultat av ordinær drift

Driftsresultat etter tap (mill. kroner)

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter næring

Medlemsselskapene oppnådde gode salgsvolumer innenfor alle produktområder i 2008, og økte samlet forvaltningskapital med 21 prosent gjennom året. Bransjen fikk imidlertid erfare finanskrisens virkninger i siste kvartal av 2008, blant annet gjennom fallende bilsalg, lavere investeringslyst i næringslivet, dempet etterspørsel hos husholdningene og en mer utfordrende fundingsituasjon for medlemsselskapene. Samlet sett ble likevel 2008 et godt år for medlemsselskapene med styrket rentemargin, moderate tap og tilfredsstillende lønnsomhet. Utviklingen i siste kvartal og inngangsfarten inn i 2009 varsler imidlertid mer utfordrende tider for medlemsselskapene så vel som for norsk og internasjonal økonomi.

Hovedtrekk

Tilfredsstillende lønnsomhet

Med et samlet driftsresultat før skatt på 3,4 mrd. kroner ble 2008 nok et godt år for medlemsselskapene året sett under ett. Resultatet utgjorde 1,80 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) mot 1,67 prosent året før.

Markedet for finansieringsselskaper er sammensatt, og det er derfor store variasjoner mellom enkelt-selskaper både når det gjelder resultat og balanse. Medlemsselskapene fikk samlet sett også i 2008 den relativt sett beste inntjeningen av alle grupper finansinstitusjoner.

Moderate, men stigende tap

Bokførte tap på utlån økte i 2008 og utgjorde 1,01 prosent av GFK mot 0,80 prosent året før. Brutto misligholdte lån utgjorde i følge Kredittilsynet 3,1 prosent av brutto utlån for de norske finansieringsselskapene, mot 2,5 prosent ved utgangen av 2007. Tapsomfanget vurderes å ligge på et forsvarlig nivå for medlemsselskapene.

Økt forvaltningskapital og betryggende soliditet

Medlemsselskapene vokste med 23 prosent gjennom 2008 mot 20 prosent året før. Samlet forvaltningskapital utgjorde ved utgangen av året 199 mrd. kroner. Til tross for forvaltningsveksten har medlemsselskapene opprettholdt sin soliditet målt ved ansvarlig kapital. Gjennomsnittlig kapitaldekning for medlemsselskapene var 11,9 prosent ved utgangen av 2008 mot 10,1 prosent året før. Myndighetenes minstekrav er 8 prosent.

Leasing

Avtagende vekst gjennom året

Leasingfinansiering av nye driftsmidler økte med 8 prosent på årsbasis og endte på 39,6 mrd. kroner i 2008 mot 36,7 mrd. kroner året før. Veksten skyldes først og fremst god investeringslyst i store deler av næringslivet årets første tre kvartaler samt medlemsselskapenes aktive fremme av leasing som finansieringskilde. Ordre-reserve som følge av leveringstid på driftsmidler innebar dessuten forsinket negativ effekt av finanskrisen.

Den største veksten kom innen leasing av industrielt utstyr og maskiner med 25 prosent vekst fra fjoråret, mens de øvrige områdene opprettholdt leasingvolumene fra et godt fjorår. De samlede leasinginvesteringene endte på et historisk høyt nivå i 2008.

Industrielt utstyr, maskiner og transport dominerer

Medlemsselskapenes leasingportefølje fortsatte den kraftige veksten fra fjoråret frem til sommeren 2008. Porteføljen falt imidlertid i tredje kvartal og vokste svakt i fjerde kvartal, slik at samlet årsvekst endte på 13 prosent og utgjorde 84,6 mrd. kroner. Industrielt utstyr og maskiner utgjør 35 prosent av porteføljen, mens landtransport og personbiler følger deretter med henholdsvis 31 prosent og 18 prosent. Industrien og servicenæringen er de næringene som i størst grad benytter leasing til finansiering av driftsmidler.

Stor andel på leasing

Næringslivsinvesteringene i transportmidler, maskiner og utstyr i Norge utgjorde i følge Statistisk Sentralbyrå til sammen 116 mrd. kroner i 2009 (foreløpige tall) mot 108 mrd. kroner året før.

Medlemsselskapene leasingfinansierte hele 33 prosent av disse investeringene, og har dermed en solid posisjon som finansieringskilde for næringslivet. Internasjonalt har denne finansieringsformen tradisjonelt hatt en sterkere posisjon enn i Norge, men de siste års utvikling viser at leasing i stadig større grad velges som finansieringsform blant små og store bedrifter.

Bilfinansiering

Solid posisjon i bilmarkedet

Det ble solgt 110617 nye personbiler i 2008 mot 129195 året før. Nedgangen på 14 prosent innebar et nybilsalg på 2006-nivå, og det var spesielt salgssvikten årets siste 3 måneder som bidro til det moderate bilsalget.

Salget av brukte biler endte på 364134 enheter mot 377543 eierskrifter året før. Antall bruktimporterte biler ble redusert med 23 prosent sammenlignet med fjoråret og endte på 27218 biler for 2008.

Medlemsselskapene finansierte gjennom lån og leasing 46976 nye og bruktimporterte biler (34 prosent) og 72513 brukte biler (20 prosent) i 2008. Medlemsselskapenes biladministrative løsninger for bedrifter omfattet 43611 biler ved utgangen av 2008 mot 39083 biler året før.

Billeasing flater ut

Leasing av personbiler utgjorde 7,0 mrd. kroner i 2008 og endte dermed på nivå med fjoråret, til tross for lavere nybilsalg. Samlet sett falt imidlertid billeasing volumet med 5,7 prosent i 2008 og det var i hovedsak siste kvartal som gjorde utslaget. Salget lå likt med fjoråret ved utgangen av tredje kvartal, men ble 0,8 mrd. kroner lavere i siste kvartal 2008 sammenlignet med året før.

Billån faller med bilsalget

Både bedrifter og privatpersoner velger å lånefinansiere bilkjøp gjennom medlemsselskapene, og billånene sikres i stor grad gjennom salgspant. I 2008 utgjorde privatmarkedet 71 prosent av lånevolumet til bil.

Salget av nye billån gjennom medlemsselskapene falt med 11 prosent i 2008 og utgjorde 22,9 mrd. kroner. Til tross for fallet i salget av brukte og nye biler befestet likevel medlemsselskapene sin dominerende posisjon som långiver i bilmarkedet.

Factoring

Omsetningsvekst og dempet utlån

Factoring fortsatte omsetningsveksten fra tidligere år med en økning på 10 prosent fra 2007 opp til 147,2 mrd kroner for 2008. Hovedårsaken til veksten er inngåelse av enkelte store bloc-factoringavtaler. Fakturamengden endte på samme nivå som 2007, mens utlånene falt med 7 prosent tilbake til 2006-nivå og utgjorde 7,8 mrd. kroner ved utgangen av året.

Innenfor mange bransjer

Bedrifter innenfor mange bransjer velger factoring, og kunnskapen om produktet øker blant økonomisjefer og daglige ledere. Felles for bedrifter som velger factoring er at de selger sine varer og tjenester på kreditt og i hovedsak til andre næringsdrivende. Mange av bedriftene opererer innenlands, men også import- og eksportbedrifter velger å benytte factoringsselskapenes tjenester.

Factoring på web

De nettbaserte løsningene som factoringsselskapene tilbyr har fått god mottakelse hos bedriftene og gir økt effektivitet. Det forventes at aktivt salgsarbeid og økende kunnskap om factoringproduktet kombinert med videre produktutvikling vil øke etterspørselen ytterligere og bidra til fortsatt vekst i tiden som kommer. De positive forventningene understøttes ytterligere av produktets økte aktualitet som alternativ driftsfinansieringskilde i nedgangstider.

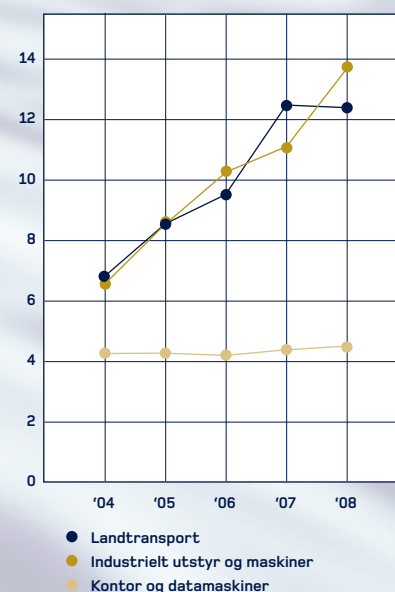
Kreditt- og betalingskort

De internasjonale kortene dominerer

Ved utgangen av 2008 var det 5,5 millioner internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort i Norge, mot 4,7 millioner kort året før. Mer enn 5 millioner internasjonale debetkort, med direkte trekk på konto, er også på norske hender og det utstedes stadig nye kort. De fleste debetkortene er kombinerte kort med et Bank Accept-spor som brukes i Norge og et internasjonalt spor (Visa/Master Card) som benyttes i utlandet. Omsetningstall knyttet til Bank Accept er ikke med i tallene nedenfor. Tall for internasjonale debetkort vil derfor i hovedsak dreie seg om bruk i utlandet.

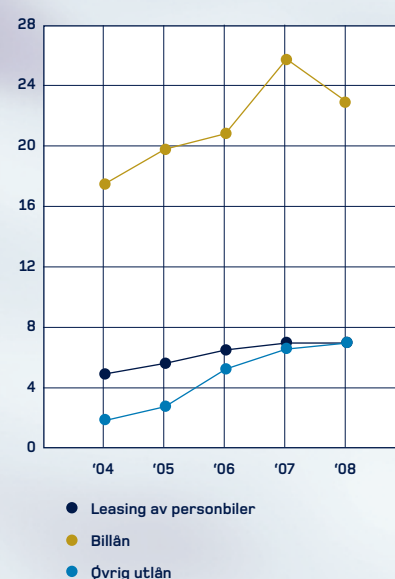
De internasjonale betalings- og kredittkortene representerte 44 prosent av antall kort

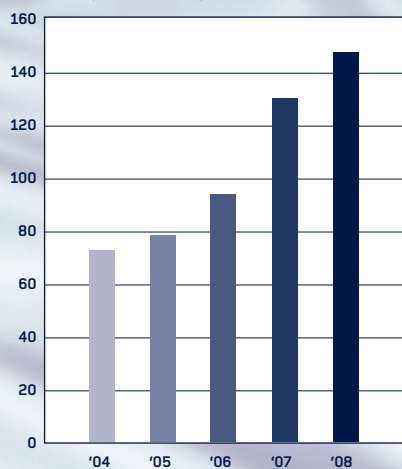
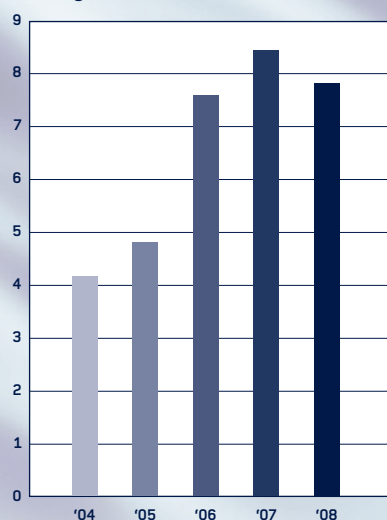
Nye leasinginvesteringer Mrd. kroner

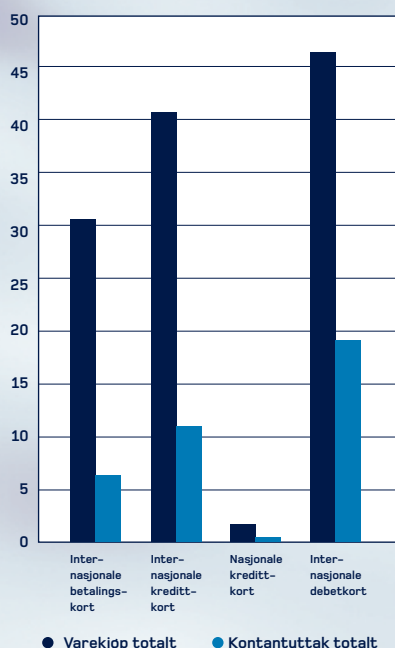
Bilfinansiering

Nye investeringer mrd. kroner

Factoring omsetning Mrd. kroner**Factoring utlån** Mrd. kroner**Kort, fordeling omsetning**

Varekjøp/kontantuttak 2008 (mrd. kr.)

utstedt ved utgangen av 2008. Med en omsetning på 89,3 milliarder kroner stod de for 57 prosent av den samlede omsetningen.

Internasjonale kredittkort hadde en omsetningsøkning på 32 prosent i forhold til fjoråret og samme vekst i antall transaksjoner. Den kraftige veksten skyldes blant annet tiltagende netthandel og økt innsalg av internasjonale kredittkort som en del av bankenes kundeprogrammer. En del nasjonale kredittkort har dessuten blitt omgjort til internasjonale kredittkort i løpet av året. Innføring av chip har også ført til reduksjon av passive kredittkort.

Gjennomsnittstransaksjonen for internasjonale kreditt- og betalingskort er tilnærmet uendret fra fjoråret. Blant de internasjonale betalingskortene var 24 prosent av omsetningen knyttet til bedriftsmarkedet gjennom firmakort, mens 13 prosent av de internasjonale kredittkortenes omsetning var bedriftsrelatert. I begge tilfeller representerer dette en klar nedgang i bedriftsandelens sammenlignet med fjoråret.

Firmakortomsetningen stod for 10 prosent av den samlede omsetningen knyttet til internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort samt internasjonale debetkort. Mange av de internasjonale betalingskortene i personmarkedet benyttes imidlertid også i vesentlig grad i jobberelaterte sammenhenger.

Nasjonale kredittkort

Den samlede omsetningen knyttet til nasjonale kredittkort endte på samme moderate nivå i 2008 som året før. Antall transaksjoner holdt seg også stabilt på 2007-nivå, mens omsetningen per kort ble redusert med 10 prosent til 2 443 kroner. Med en gjennomsnittstransaksjon på 2 291 kroner innebærer dette at nasjonale kredittkort i stor grad benyttes ved førstegangskjøp. Internasjonale betalingskort har til sammenligning gjennomsnittlig 32 transaksjoner i løpet av et år.

De nasjonale kredittkortene har tradisjonelt sett hatt en jevn fordeling mellom kontantuttak og varekjøp til forskjell fra de internasjonale betalings- og kredittkortene hvor andelen kontantuttak har vært mindre. Andelen av omsetning knyttet til kontantuttak, har imidlertid blitt redusert de senere årene og utgjorde 19 prosent for nasjonale kre-

dittkort i 2008. Andelen kontantuttak for de internasjonale debetkortene holdt seg på nivå med fjoråret og endte på 29 prosent.

Kortbasert utlånsvekst og økende mislighold

Utestående lånevolum for betalings- og kredittkort økte med 21 prosent sammenlignet med fjoråret og utgjorde 28,7 milliarder kroner for 2008. Veksten bekrefter tendensen til fortsatt økende bruk av kort som betalingsmiddel og finansieringskilde.

Andre utlån uten sikkerhet vokste med 22 prosent og endte på 10,3 milliarder kroner for 2008. Medlemsselskapene hadde en relativt stor avslagsprosent på usikrede kreditter gjennom året. Andelen av misligholdte og nullstilte, kortbaserte lån utgjorde 5,6 prosent av utlånsvolumet ved utgangen av året, mot 4,7 prosent året før. Foreningen har gitt uttrykk for nødvendigheten av et generelt gjeldsregister for å sikre et forsvarlig tapsnivå også i årene som kommer.

Muligheter gjennom teknologi

Betalingsformidlingen i Norge og internasjonalt går i retning av økt bruk av kortbaserte, elektroniske transaksjoner. Den teknologiske utviklingen gir også muligheter for produktutvikling og nye distribusjonskanaler for kortbaserte tjenester. Grensesnittet mot aktører utenfor det tradisjonelle finansområdet blir derfor en viktig problemstilling for fremtiden og gir forventninger om gode utsikter for kortvirk-somheten i tiden som kommer.

Fremtidsutsikter

De senere årenes høykonjunktur er definitivt over og det knyttes stor usikkerhet til virkningene og varigheten av nedgangstidene vi nå har gått inn i.

Medlemsselskapene merket konsekvensene av finanskrisen i siste kvartal 2008 og den negative utviklingen har forsterket seg videre inn i det nye året. Salget av nye biler har falt betydelig, bedrifter holder igjen på investeringer, antall konkurser øker og flere har blitt arbeidsledige.

Følgene for medlemsselskapene er blant annet lavere ordreservere inn i det nye året, fall i nysalget innenfor de fleste pro-

duktområder, økte tapsavsetninger og en mer krevende fundingsituasjon. Reduksjon i verdien av brukt leasingutstyr innebærer dessuten forventninger om lavere salgssinntekter for medlemsselskapene.

Samtidig ser det ut til at medlemsselskapene tar ytterligere markedsandeler fra bankene, og først og fremst gjennom at leasing og factoring i større grad erstatter bankenes nedbetalingslån og kassekreditt. Det forventes at denne utviklingen vil fortsette gjennom 2009. For bankkonsern med eget finansieringsselskap innebærer dette større trygghet for engasjementet og en bedre og mer fleksibel finansieringsløsning for bedriftskunden. Det er grunn til å tro at factoringproduktet kan oppleve vekst i omsetning så vel som finansieringsvolum i tiden som kommer.

Medlemsselskapene ser ut til å styrke sin rentemargin inn i 2009 og sannsynligvis etablere seg på et høyere nivå enn for 2008. Løpetiden på låne- og leasingengasjementer har også økt noe, men ikke nok til å kompensere for lavere investeringslyst som forventes å vedvare gjennom 2009.

En rekke bedrifter og bransjer går imidlertid fortsatt godt, og nødvendige investeringer vil bli gjennomført og i stadig større grad finansiert av medlemsselskapene. Per i dag finansieres en tredjedel av investeringene innen transportmidler, maskiner og utstyr av medlemsselskapene.

Husholdningenes vilje til forbruk og investering vil i stor grad påvirkes av rentenivået, utviklingen i arbeidsledigheten og ikke minst forventningene til fremtiden. Selv om nybilsalget forventes å ende på godt under 100000 enheter i 2009, så skal fortsatt en stor del av disse fremmedfinansieres. Omsetningen av brukte biler vil selv i et nedgangsr år kunne utgjøre rundt 350000 eierskifter, og vil ytterligere gi muligheter for betydelige finansieringsvolumer.

Bruk av betalings- og kredittkort viste betydelig vekst i 2008, og det forventes en utflatning på et høyt nivå i 2009. Stadig flere benytter kort som betalingsmiddel i innland og utland, privat og på forretningsreise. Medlemsselskapene er en betydelig bidragsyter og finansieringskilde, og forventes å fortsatt ha denne posisjonen i 2009.

Medlemsselskapene har muligheter til å oppnå et godt forretningsvolum i 2009, men fokus vil nok i stor grad være rettet mot å sikre kvalitet i eksisterende portefølje og dempe den negative tapsutviklingen.

Arbeidsløsheten er erfaringsmessig den faktoren som har størst betydning for misligholdet innen personmarkedet. Foreløpig er arbeidsløsheten i Norge på et moderat nivå, men det forventes at den vil stige gjennom året. Lavere rentenivå gir samtidig flere evne til å betjene sine forpliktelser.

Bedriftenes økende betalingsproblemer forventes i større grad å påvirke medlemsselskapene negativt i form av høyere tap i tiden som kommer. Redusert omsettelighet og fallende verdier på de finansierte objektene vil føre til høyere tap per engasjement, spesielt innenfor løsøreleasing.

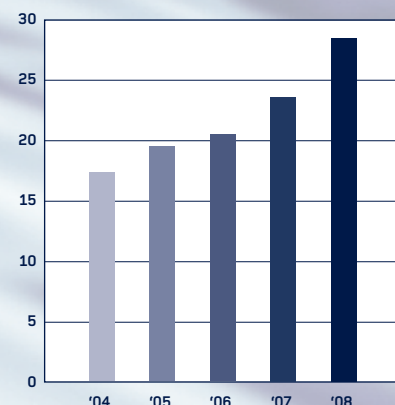
I økonomiske nedgangstider ser man dessuten økt innslag av svindel som identitets-tyveri, skimming av kort, leasingfinansiering av ikke-eksisterende utstyr og kunders salg av leaset utstyr. Innen factoring vil det være tendenser til økende grad av reklamasjoner og motregning.

Norges forhold til EU som marked vil også prege utviklingen for medlemsselskapene. Kundegruppers adgang og konkurranseevne i dette viktige markedet vil påvirke investeringsvilje og evne. Over halvparten av medlemsselskapene målt i utlånsvolum har nå utenlandske eiere, og det blir viktig at myndighetene har et europeisk perspektiv i utformingen av fremtidige rammebetingelser som sikrer muligheter til å tilby kundene konkurransedyktige løsninger. Foreningen har en viktig rolle i å påvirke denne utviklingen.

Medlemsselskapene har bak seg mange gode år og har vist seg å være dyktige til å finansiere en vesentlig andel av de investeringer bedrifter og husholdninger foretar og med god lønnsomhet. Det er knyttet betydelig usikkerhet til markedsmulighetene for 2009. Medlemsselskapene har et godt fundament for å kunne levere gode resultater samlet sett også i 2009 – om enn ikke på nivå med de siste årenes høykonjunkturresultater.

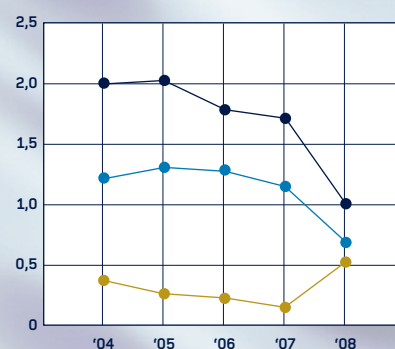
Kreditt- og betalingskort

Utestående lånevolum (mrd. kr.)

Resultatutvikling i finansinstitusjonene

Resultat av ordinær drift før skatt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

- Finansieringsselskaper
- Forretnings- og sparebanker
- Kredittforetak

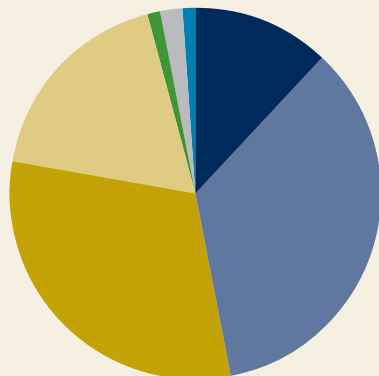
Tallene for 2008 er foreløpige, og omfatter for finansieringsselskapene både utenlandske filialer, norske selskaper samt selskaper som ikke er medlemmer av Finansieringsselskapenes Forening.

Kilde: Kredittilsynet

Leasing har tradisjonelt vært knyttet til bil, men nå er det industrielt utstyr og maskiner som representerer de største finansieringsvolumene.

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter objekttype

- Kontor/datamaskiner 12%
- Industrielt utstyr og maskiner 35%
- Landtransport 31%
- Personbiler 18%
- Skip, fly, tog 1%
- Bygninger/fast eiendom 1%
- Annet 2%

Bedriftene trenger moderne, effektive driftsmidler for å styrke sin konkurransekraft.

Leasing

Leasing gir bedrifter og næringsdrivende mulighet til å anskaffe seg tidsriktig utstyr og maskiner uten å belaste egenkapital eller andre lånekilder.

Hovedtanken bak leasingproduktet er å gi kunden disposisjonsrett over et driftsmiddel. Eierforholdet er av underordnet betydning. Leietakeren betaler en leie som dekker renter og avskrivninger på den kapitalen som er bundet opp ved leasingselskapets kjøp av leasinggjenstanden. Leasingselskapet beholder eiendomsretten til gjenstanden under hele leieperioden.

Full pay out-leasing

Dette er en leasingavtale hvor avtalt leie dekker hele kjøpesummen (med renter) over leieperioden.

Restverdileasing

Ved restverdileasing tilbakebetales investeringen bare delvis ved leie fra kunden. I Norge er det vanlig at den resterende del av kjøpesummen betales av leverandør mot at denne kjøper tilbake gjenstanden. I utlandet er det mer vanlig med kundegarantert restverdi. Det hender også at leasingselskapet selv tar risikoen for restverdien (open-end). Da er man mer over mot operasjonell leasing.

Finansiell leasing

Finansiell leasing er en leieavtale som overfører til kunden det vesentligste av

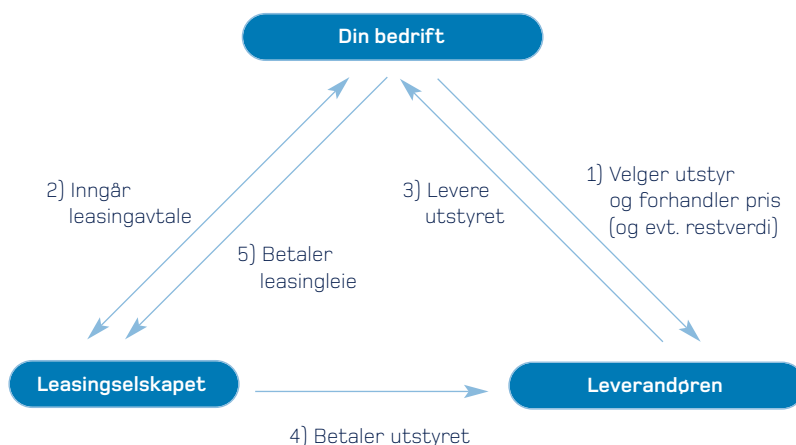
økonomisk risiko og kontroll knyttet til eiendelen. Avtalen kjennetegnes ved at leasingselskapet kontraktfester tilbakebetaling av hele det investerte beløpet. Ønsker kunden restverdi, må restverdien garanteres av leverandør eller annen garantist.

Operasjonell leasing

Operasjonell leasing er leieavtaler som ikke er finansielle.

Leasing og skatt

Både finansielle og operasjonelle leasingavtaler er å anse som utleie når det gjelder skatt. Det betyr at leasingselskapet aktiverer objektet og foretar skattemessige avskrivninger. Kunden utgiftsfører leiebeløpet i resultatregnskapet.

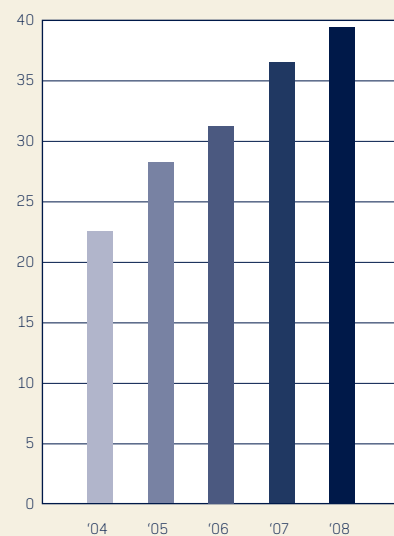

Nesten hver tredje næringslivs-investering i transportmidler, maskiner og utstyr ble finansiert av medlemsselskapene i 2008.

Nye leasinginvesteringer

(mrd. kroner)

Ved bruk av leasing oppnår kunden beskyttelse mot negativ virkning av ny teknologi.

Leasing i praksis

Leasingselskapet kjøper inn et driftsmiddel etter spesifikasjoner fra sin kunde. Deretter leies driftsmiddelet av leasingselskapet til leietaker for en avtalt periode – ofte varierende fra 3 til 5 år. I stedet for å låne ut penger, leier finansieringsselskapet ut driftsmidler innkjøpt spesielt for formålet.

Hva skjer etter leieperioden?

Etter utløpet av den avtalte leieperioden har bedriften normalt følgende muligheter:

- Fortsette leieforholdet til en sterkt redusert leie
- Anmode om å kjøpe utstyret og overta eiendomsretten
- Si opp avtalen og levere utstyret tilbake til leasingselskapet

Ved restverdileasing har kunden ingen rett til å forlenge leasingavtalen.

Hva er leasing?

- Leasing er en enkel måte for næringsdrivende å skaffe seg disposisjonsrett over nødvendige driftsmidler.
- Leasing betyr finansiell leie, og ble introdusert i Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Alle som driver finansiell leasing i Norge må ha finanskonsesjon.
- Ingen egen "leasinglov" i Norge. Forholdet mellom partene reguleres gjennom standard avtaler.
- Mest vanlige å lease transportmidler, maskiner og datautstyr.
- Hele 33 prosent av nye næringslivsinvesteringer i transportmidler, maskiner og utstyr ble leasingfinansiert gjennom medlemsselskapene i 2008.

Hvorfor leasing?

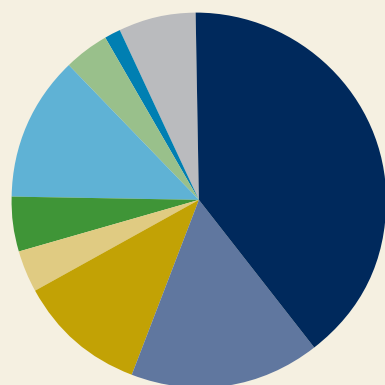
- Hurtig og enkel tilgang på nye driftsmidler med minimal likviditetsbelastning.
- Kunden slipper å belaste investeringsbudsjetter. Ikke minst innenfor offentlig sektor anses dette som en stor fordel.
- De fleste kunder oppnår enkel regnskapsføring med utgiftsføring av leiebeløpene over driftsregnskapet. Dette gir redusert balanse og bedre nøkkeltall.
- Leasing innebærer en skattemessig enkel føring ved at leiebeløpene utgiftsføres direkte. Kunden slipper å måtte føre saldoavskrivninger.
- Kunden slipper å bekymre seg for hvordan han skal bli kvitt utstyret og til hvilken pris. Kunden oppnår også beskyttelse mot negative virkninger av ny teknologi.
- Leasingavtaler kan kombineres med ulike service- og vedlikeholdsavtaler. Ikke minst innenfor bil er det utviklet løsninger som avlaster kundene for betydelige ressurser knyttet til oppfølging av biler og bilkostnader.

Bilfinansiering

Finansieringsselskapene tilbyr et bredt spekter av tjenester for å dekke privatpersoner og bedrifters behov for finansiering og administrasjon av bilholdet.

Bilkostnader

Mellomstor bil 15.000 km/år (Kilde: OFV)

- Avskrivning 39,7%
- Renter 16,3%
- Forsikring 11,2%
- Årsavgift 3,4%
- Vedlikehold 4,9%
- Diesel 12,3%
- Dekk 3,9%
- Olje 1,4%
- Service/rep. 6,9%

Bilfinansiering er en del av medlems-selskapenes kjernevirksomhet og medlemmene dominerer som finansieringskilde ved anskaffelse av bil.

Lån mot salgspant

Billån mot salgspant retter seg både mot privat- og næringslivskunder. Lånet gis i forbindelse med selve anskaffelsen av bilen, og finansieringsselskapet får salgspant i bilen som sikkerhet for lånet. Som privatkunde slipper du dermed å belaste andre sikkerheter som pant i egen bolig.

Lånet nedbetales i takt med bilens antatte markedspris, slik at ikke det økonomiske løftet blir så tungt når bilen skal byttes inn i en nyere utgave en gang i fremtiden. Mange medlemselskaper tilbyr slike lån gjennom bilforhandlere, men også salgskontorene til selskapenes eiere (banker og forsikringsselskaper), selskapenes egne kontorer og ikke minst internett sikrer bred tilgang til produktet.

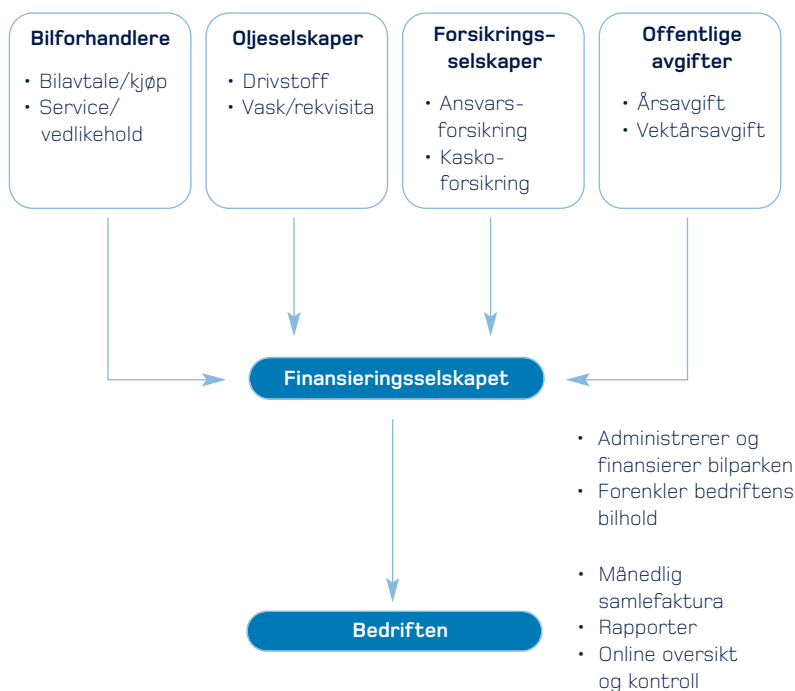
Billeasing

Leasing var i Norge lenge synonymt med billeasing fordi det var her de store leasingvolumene ble skapt. Biler egner seg spesielt godt for leasing fordi man har et godt utviklet annenhåndsmarked.

Leasingleien kan dermed beregnes slik at nedbetalingen følger bilens verdifall. Billeasing benyttes i stor grad av bedrifter når nye biler skal finansieres. Det er en enkel og oversiktlig finansieringsform.

Bedriften velger selv ut bilen og forhandler rabatter og restverdier med bilforhandleren. Finansieringsselskapet kjøper inn bilen på vegne av kunden, og leaser (leier) den ut over et avtalt tidsrom. Billeasing sikrer bedriften full bruksrett til bilen, mens finansieringsselskapet er den formelle eieren.

Biladministrasjon i praksis

Privatleie

Det relativt lave rentenivået de siste årene har bidratt til en begrenset etter-spørsel etter leasing av biler for privatpersoner. Utleieproduktet har fått navnet Privatleie og tilbys i begrenset grad gjennom medlemselskapene.

Biladministrasjon

Mange bedrifter velger å benytte kapasitet og ressurser innen kjerneområdene, og "outsourcer" blant annet administrasjon av firmabilene. Flere av medlemselskapene leverer slike administrative tjenester med eller uten finansiering av bilene.

Hvorfor biladministrasjon?

- Enklere bilhold, økt kontroll og lavere kostnader.
- Bedriften sparer tid på arbeidskrevende oppgaver, og kan nyte godt av gunstige avtaler for innkjøp av biler, drivstoff, forsikring og andre bilrelaterte tjenester.
- Løpende oppdatering på egen, lukket web-løsning gir oversikt og kontroll.
- Egne avviksrapporter sikrer at viktige forhold fanges opp tidlig.

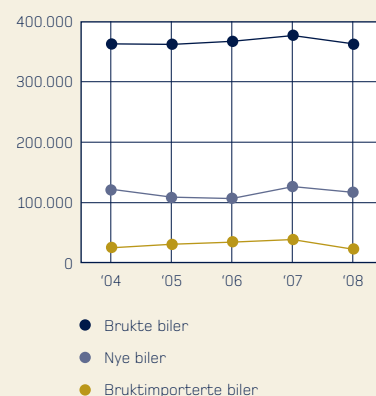
Hvorfor billeasing?

- Sikrer anskaffelse av tidsmessig bilpark.
- Frigjør kapital til andre formål.
- Hele leiebeløpet kan føres i driftsregnskapet.
- Inntil 100 prosent finansiering.
- Normalt kun bilen som sikkerhet.
- Slipper å håndtere salg av brukte biler.
- Reduserer risiko rundt bilens verdi ved innbytte.

Fakta om bilfinansiering

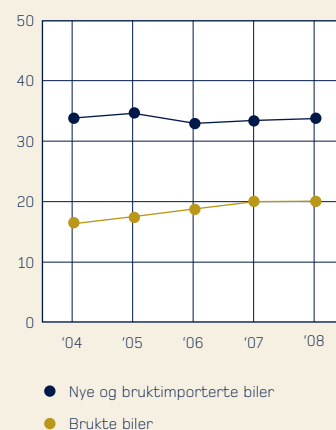
- Medlemselskapene finansierte hver tredje nye og bruktimporterte bil og hver femte bruktbil i 2008.
- Andelen firmaregistrerte personbiler holdt seg uendret fra fjoråret og utgjorde 6,4 prosent av bestanden ved utgangen av 2008 (Kilde: OFV).
- Godt over 40 000 biler i det norske markedet administreres gjennom biladministrative løsninger i medlemselskapene.

Utviklingen i personbilsalget (Antall)

Personbilsalget

Andel finansiert av medlemskapene (%)

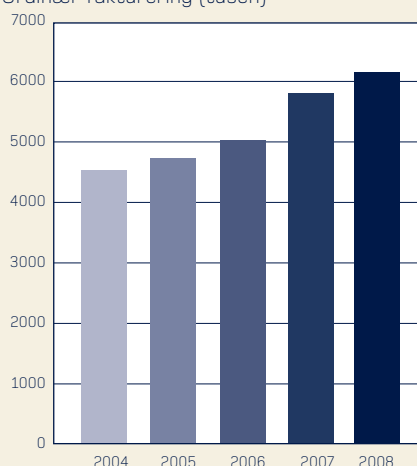
Medlemselskapene finansierte hver tredje nye bil på norske veier i 2008.

Stadig flere bedrifter ser factoring som en aktiv del av bedriftens kapitalstrategi.

Antall fakturaer

Ordinær fakturering (tusen)

Factoring frigjør interne ressurser og gir økt tilgang til kapital.

Factoring

De elektroniske factoringløsningene gir ekstra trygghet og oversikt som mange bedrifter setter pris på. Men factoring bidrar også til å frigjøre interne ressurser og gi tilgang til kapital som skaper grunnlag for vekst og utvikling.

Frigjort kapital i takt med kredittsalget

Driftsfinansieringen er viktig for enhver bedrift, og valg av riktig finansstrategi kan være avgjørende for bedriftens liv og utvikling over tid. Enten bedriften vokser eller konsoliderer, vil det være viktig å utnytte det likviditetspotensialet som ligger i omløpsaktiva og særlig kundefordringene. Gjennom factoring utnyttes dette likviditetspotensialet til fulle.

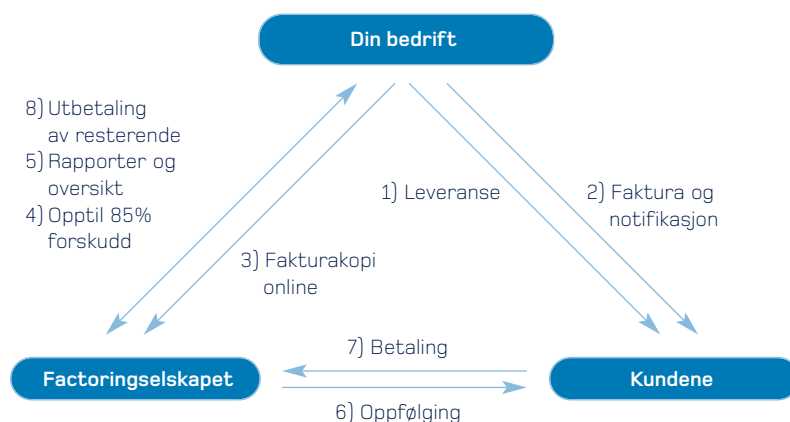
Factoringsselskapet finansierer fordringsmassen i form av en fleksibel driftskreditt som kan trekkes på etter behov eller være en likviditetsreserve. Som sikkerhet for

driftskreditten får factoringsselskapet overdratt/pantsatt kundefordringene, og inntil 85 prosent av fordringsmassen kan forskuttes. Den resterende delen betales ut når debitor har betalt fordringen. I enkelte tilfeller overtar factoringsselskapet også kreditt- risikoen, slik at bedriften som leverandør får fullt og endelig oppgjør for fordringene.

Bedre styring og kontroll

Den administrative delen av factoring omfatter profesjonell oppfølging av utestående fordringer samt føring og bearbeiding av kunderskontrollen. En rekke bedrifter opplever at den effektive kredittiden

Factoring i praksis

- 1. Leveranse.** Din bedrift selger og leverer varene til kunden på vanlig måte.
- 2. Faktura og notifikasjon.** Fakturaen påføres en notifikasjon som forteller at betaling med befriende virkning kun kan skje til factoringsselskapet.
- 3. Fakturakopi online.** Fakturainformasjon sendes til factoringsselskapet som en elektronisk fil fra bedriftens økonomisystem.
- 4. Opptil 85 prosent forskudd.** Din bedrift får opptil 85 prosent av fakturaverdien forskuttert fra factoringsselskapet.

- 5. Rapporter og oversikt.** Din bedrift har online tilgang til all informasjon som vedrører factoringssamarbeidet.
- 6. Oppfølging.** Factoringsselskapet følger opp kundene med purninger og telefoner, eventuelt også inkasso.
- 7. Betaling.** Kunden betaler fakturaen til factoringsselskapet.
- 8. Utbetaling av resterende.** Når kunden har betalt, oversender factoringsselskapet den resterende delen av fakturaverdien med fradrag for provisjoner.

Online tilgang til reskontro og rapporter gir trygghet og oversikt.

Forbedret likviditet ved å redusere effektiv kredittid (kr.)

Redusert kredittid	Omsetning		
	20 mill. kr.	50 mill. kr.	100 mill. kr.
5 dager	273 973	684 932	1 369 863
10 dager	547 945	1 369 863	2 739 726
20 dager	1 095 890	2 739 726	5 479 452

går ned og at tapene reduseres gjennom factoringtjenesten.

Behovet for fremmedfinansiering minker og den økonomiske handlefriheten gir muligheter til å utnytte blant annet kontributter fra leverandører.

Trygghet og oversikt skapes dessuten gjennom kontinuerlig tilgang til reskontro og rapporter via web-baserte factoring-løsninger.

Godt Cash Management-verktøy

Cash-management er en integrert del av bedriftens kapitalstrategi. Styring av forretningsbalansen og den kortsiktige delen av finansbalansen krever gode informasjonssystemer, betalingssystemer og administrative styringssystemer.

Factoring inneholder i dag mange av de virkemidlene som er nødvendig for å utøve denne viktige funksjonen i bedriften.

Hva er factoring?

- Factoring er i sin opprinnelige form en planmessig overdragelse og diskontering av en bedrifts kundefordringer til tredjemand i den hensikt å skaffe seg finansiering. Outsourcing av administrative tjenester og sikring av fordringene har blitt en stadig viktigere del av produktet for kundene.
- Factoring kom til Europa og Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Factoringsselskaper tilbyr følgende tjenestespekter:
 - Reskontrobokføring
 - Innkassering av de overdratte fordringene
 - Overtagelse av kredittrisiko på debitor
 - Finansiering (forskuttering) av fordringene
- Avtalen mellom factoringsselskap og klient tinglyses i Løsøreregisteret.
- Notifikasjon: Factoringsselskapets skriftlige meddelelse til debitor om den inngåtte avtalen, samt at betaling i fremtiden kun kanskje til selskapet med befriende virkning.

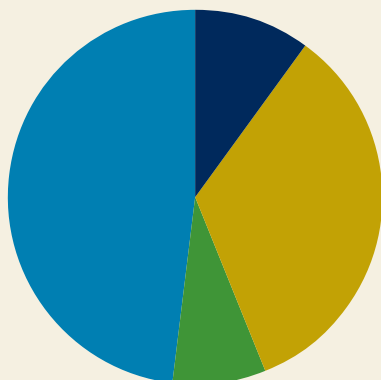
Hvorfor factoring?

- Optimal utnyttelse av fordringspantet gir styrket likviditet og mulighet for vekst.
- Opptil 85 prosent finansiering av utestående fordringer.
- Frigjort kapital ved redusert kredittid gjennom profesjonell oppfølging av fordringer.
- Reduserte rentekostnader og økte renteinntekter.
- Frigjøring av interne ressurser (outsourcing) medfører:
- Fokus på bedriftens kjerneoppgaver
- Faste kostnader blir variable
- Redusert risiko for tap på fordringer
- Komplette reskontroføring
- Oversikt og kontroll gjennom online tilgang til reskontro og rapporter
- Godt Cash-Management verktøy

Factoring øker bedriftens vekstmuligheter.

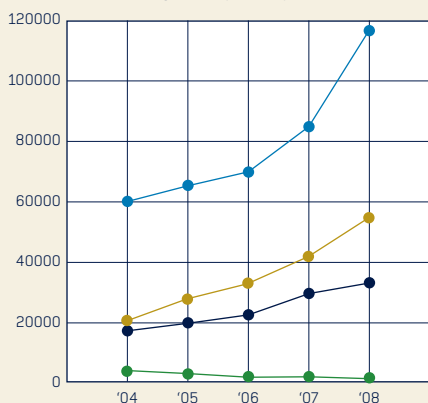

Fordeling antall kort 31.12.2008

- Internasjonale debetkort 48%
- Internasjonale kredittkort 34%
- Nasjonale kredittkort 8%
- Internasjonale betalingskort 10%

Antall transaksjoner (tusen)

- Internasjonale debetkort
- Internasjonale kredittkort
- Nasjonale kredittkort
- Internasjonale betalingskort

Kreditt- og betalingskort

Finansieringsselskapene gir sine kunder handlefrihet og mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden.

Likvid kredittreserve

Kredittkortet gir kunden anledning til å belaste kortet inntil den kredittrammen finansieringsselskapet eller banken har innvilget. Kreditten aktiveres i det øyeblikket kunden benytter kortet til å betale en vare eller foreta uttak av kontanter i banker, minibanker eller på postkontor. Kunden har en rentefri kreditt frem til fakturaforfall, og betaler deretter rente for det beløpet han skylder finansinstitusjonen.

For kortbrukerne er det ofte fordelaktig å ha en slik likviditetsramme i reserve i stedet for å måtte ta opp kortsiktige lån ved uforutsette kredittbehov. Kredittkort er derfor en svært likvid og konkurransedyktig finansieringsform, og ikke minst en enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.

Fordel for brukerstedene

Brukerstedene er sikret oppgjør og slipper håndteringen av kontanter. Kortselskapet overtar kredittvurdering, reskontroføring og betalingsinnfordring i forhold til de enkelte kunder. Det er utviklet omfattende elektroniske kontroll- og overvåknings-systemer som reduserer faren for svindel og andre kriminelle anslag. Brukersted og kortholder holdes skadesløs dersom de har opptrådt normalt aktsomt.

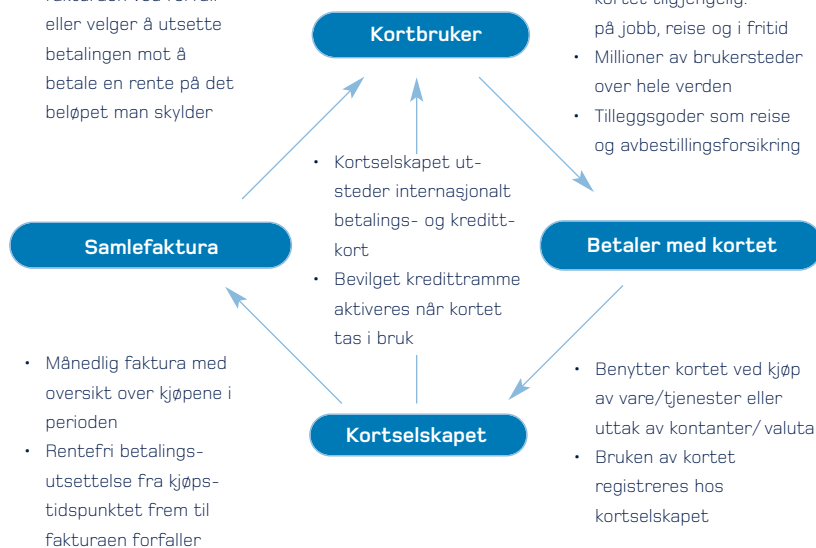
Enkelt og anvendelig

Eieren av et betalingskort mottar periodiske samlefacturaer for de transaksjoner som er foretatt med kortet.

Transaksjonene kan være kjøp av varer, tjenester eller kontantuttak i Norge eller i utlandet. Fakturaene betales i sin helhet ved forfall, og kortholder oppnår betalingsutsettelse i perioden mellom bruks-

Internasjonalt kredittkort i praksis

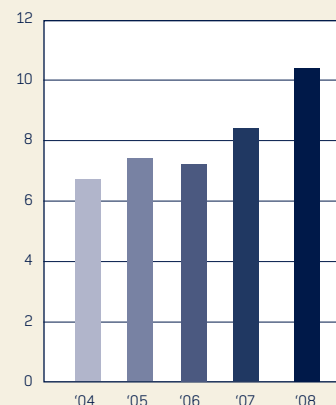
- Kortbruker betaler fakturaen ved forfall eller velger å utsette betalingen mot å betale en rente på det beløpet man skylder

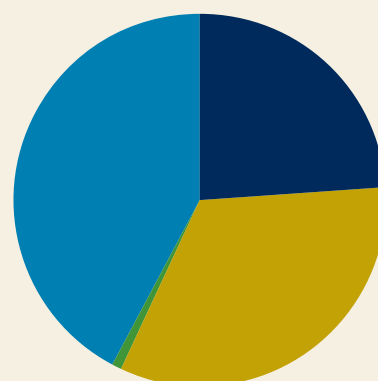
Stadig flere bruker internasjonale kredittkort på forretningsreise så vel som i fritiden.

Blanco lån (ekskl. kortbaserte lån)
Utestående lånevolum i mrd. kroner

Medlemsselskapene tilbyr også blancolån til privatpersoner. Dette er lån uten sikkerhet som gjeldsbrevlån eller forbruksfinansiering uten kort knyttet til lånet. Nye blancolån utgjorde 26 prosent av samlede blancokreditter i 2008.

Fordeling omsetning 2008

tidspunkt og betalingstidspunkt. Kortholder betaler normalt for bruken gjennom periodiske avgifter.

Betalingskortene har internasjonal betalingsbærer (for eksempel VISA eller Mastercard) og er svært anvendelige både for bedrifter og privatpersoner. Den rentefrie betalingsutsettelsen kunden får ved bruk av kortet, gir både besparelser og tid til å gjennomgå kjøpene når samlefakturaen kommer. Kortene kan også inneholde tilleggsgoder som reise- og avbestillingsforsikring.

De internasjonale kredittkortene har mange av de samme egenskapene som internasjonale betalingskort, men gir også mulighet til å utsette betalingen utover den rentefrie kredittiden. Dette gjør kortet svært fleksibelt og anvendelig.

Hvorfor kreditt- og betalingskort?

- Likvid kredittreserve sikrer handlefrihet.
- Gir mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden i betalingsterminaler og minibanker.
- Enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.
- Rentefri betalingsutsettelse i inntil 45 dager.
- Månedlig samlefaktura med god oversikt over kjøp og uttak i perioden.
- Mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid.
- Eksempler på tilleggstjenester:
- Nødkort og nødkontanter innen 48 timer.
- Reise- og avbestillingsforsikring.

Fakta

- 4,6 millioner internasjonale kreditt- og betalingskort i Norge.
- Økt bruk av kortene: 89 millioner transaksjoner i løpet av 2008 (+22 prosent).
- Gjennomsnittstransaksjon på samme nivå som fjoråret for internasjonale betalings- og kredittkort.
- Økende netthandel innenlands og over landegrensene med internasjonale betalings- og kredittkort som dominerende betalingsmidler.
- Over 40 prosent av varekjøp og kontantuttak målt i omsetning skjer i utlandet.
- Rundt 900 000 nasjonale kredittkort, (herunder bensinkort) halvparten er i jevnlig bruk.
- Høyt fokus på kortsikkerhet – minimal risiko for kortholder ved ansvarlig bruk.

Hovedprodukter

- Internasjonalt betalingskort:
Betalingskort med internasjonal bærer (eks. VISA eller Mastercard) med inntil 45 dagers betalingsutsettelse.
- Internasjonalt kredittkort:
Kredittkort med internasjonal bærer med inntil 45 dagers betalingsutsettelse og mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid (revolverende kreditt).
- Nasjonale kredittkort (kjøpekort):
Kredittkort med nasjonal bærer, kan benyttes via Bankaxept eller innen en detaljhandelskjede.
- Internasjonalt debetkort:
Debetkort med internasjonal bærer og direkte trekk på konto i banken.

Aktuelle problemstillinger

- Konkurransen i finansmarkedet... s. 16
- Formidlingsgebyrer og brukerstedprovisjoner s. 17
- Regnskap..... s. 18
- Skatt s. 18
- Bokføringsregler..... s. 19
- Merverdiavgiften s. 20
- Overkjørte kilometer s. 22
- Nytt forbrukerkredittdirektiv..... s. 22
- Store engasjementer s. 23
- Hvitvaskingsdirektivet..... s. 24
- Betalingstjenestedirektivet s. 24
- Banklovkommisjonen s. 26
- Finanskolen..... s. 27

Konkurransen i finansmarkedet

Finansieringsselskapenes kjerneområder er leasing og bilfinansiering, factoring samt kortbaserte utlån, forbruksfinansiering og innløsningstjenester for korttransaksjoner. Det bredt sammensatte markedet innebærer stor variasjoner mellom enkeltsselskaper når det gjelder produkter, salgskanaler, priser og resultat- og balanseutvikling.

Året 2008 markerte slutten på en av de sterkeste konjunkturoppgangene verden har sett på mange år. Denne gang synes problemene å ha startet i finanssektoren ved at fallende boligpriser utløste "sub-prime" krisen i USA som medførte problemer for en rekke amerikanske banker. Mange ble reddet, men konkursen i Lehman Brothers i september 2008 førte til at interbankmarkedet i dollar brøt sammen. Dette fikk dramatiske og store virkninger for det europeiske og det norske interbankmarkedet. Enkelte dager var det ikke mulig

å fastsette hverken dollarkurser eller pengemarkedsrenter på en fornuftig måte. Fundingkostnadene økte dramatisk og pengemarkedet er langt inn i 2009 fortsatt ikke normalisert. Tilgang på langsiktig stabil kapital er fortsatt vanskelig. Selv om de fleste norske finansieringsselskaper blir fundet gjennom sin konserntilknytning, så ble selskapene ikke forskånet for disse virkningene. For selskaper uten stabil funding, er situasjonen svært vanskelig.

De realøkonomiske virkningene kom fort og merkbart direkte fra utlandet gjennom mindre etterspørsel av bildeler og etter hvert på en rekke andre områder betjent av norsk eksportrettet næringsvirksomhet. Etterspørselen falt etter hvert mer og raskere enn virkningen av strammere kredittpraksis.

Tradisjonelt har bank og finans vært sett på som en "support"-næring for det øvrige næringslivet og i liten grad som en næring med egen betydning og verdiskapning. Finansielle tjenester blir av mange oppfattet som å ligge i grenselandet mellom private og offentlige tjenester – betalingstjenester skal være gratis og lån er noe man har krav på. Dette er forestillinger som festet seg i den lange perioden etter krigen da tilgangen til kreditt var regulert og produktet oppfattet som et rasjonert gode. At det i dag er etterspørselen som styrer tilbudet og konkurransen som bestemmer prisene, oppfattes ikke av alle.

Finanskrisen har imidlertid gitt en gryende erkjennelse av at finansnæringen utgjør en helt nødvendig del av infrastrukturen i samfunnet. Samfunnsmaskineriet er helt avhengig av at banker og finansforetak fungerer som de skal.

Ved etableringen av EØS-avtalen i 1994, ble det norske markedet en del av et felles europeisk marked. Konkurransen har økt

dramatisk. Det er nå fritt frem for tilbydere fra hele Europa å tilby sine tjenester til norske kunder, til dels under hjemlandets regelverk og tilsyn. Markedet for egenkapital er for lengst blitt et felles marked i Europa, med fri adgang til å etablere virksomhet og tilby tjenester over hele EØS-området. For store bedrifter er finansmarkedet til dels blitt europeisk og til dels globalt. For små og mellomstore bedrifter og for privatpersoner er markedene fortsatt i hovedsak nasjonale og til dels regionale. Innenfor EØS-området er det imidlertid en uttalt målsetting at et europeisk finansmarked også skal gjøres gjeldende for disse sektorer. Beregninger og målinger som viser at dette vil gi en samfunnsøkonomisk gevinst av betydelig størrelse, er mange og overbevisende.

Utenlandske finansforetak har gjennom de siste 10-15 år tatt stadig større markedsandeler i det norske markedet. Dels er dette skjedd gjennom oppkjøp av norske finansforetak, til dels gjennom etablering av ny virksomhet her i landet og organisk vekst. Av finansieringsselskapenes totale utlån, anslår man at 66 prosent er gitt av selskaper med utenlandsk eierskap – enten norsk-etablerte datterselskaper av utenlandske foretak eller filialer med utenlandsk hovedkontor.

I et marked preget av så stor grad av konkurranse, er det ikke rom for særnorske reguleringer som gjør virksomheten mer byrdefull for norske finansforetak enn for utenlandske konkurrenter. Rammevilkår som gjør det dyrere å drive finansiell tjenesteyting fra Norge, vil over tid føre til utflytting og filialisering av norske foretak. Likeverdige konkurransevilkår er en grunnleggende betingelse for å kunne beholde norske finansforetak under norsk tilsyn.

Formidlingsgebyrer og brukerstedprovisjoner

Et kortbasert betalingssystem har to brukergrupper – kortholdere og brukersteder. Både for kortholder og brukersted ligger det en verdi i ordningene. For kortholder dreier det seg om en enkel, oversiktlig og sikker måte å gjøre opp for seg. For brukerstedene er verdien knyttet til en kombinasjon av garantert oppgjør, lett tilgjengelig kjøpekraft, effektiv betalingsmåte og redusert kontantbeholdning. Kostnadene forbundet med systemene faller normalt tyngst på kortutsteder når det gjelder kostnader og finansiell risiko.

Et kortsystem fungerer best når det er rimelig balanse mellom antall kortholdere og antall brukersteder. For å få dette til, er det i de kortsystemene der utsteder- og innløserfunksjonen er skilt (Visa og MasterCard), etablert en ordning med formidlingsgebyr (Multilateral Interchange Fee – MIF) mellom kortutsteder og innløser. Gebyret fastsettes som en prosentsats av hver enkelt transaksjon. Det er ikke en godtgjørelse for en utført formidlingstjeneste, men en omfordeling av inntekter mellom de to aktørene fra innløser til utsteder fordi det faller mer kostnader på utstederfunksjonen enn på innløserfunksjonen. Hensikten er å oppnå et mer velfungerende marked med rimelig balanse mellom antall kort og antall brukersteder, sikre balansert verdiskapning i begge markeder kortvirksomheten retter seg mot, samtidig som man opprettholder nødvendig konkurranse.

Formidlingsgebyret kan være nasjonalt eller internasjonalt. De internasjonale gebyrene som gjelder grensekryssende betalinger, fastsettes av de internasjonale kortsystemene. Disse gjelder også nasjonalt med mindre annet er bestemt. I Norge er det egne nasjonale formidlingsgebyrer

EU-Kommisjonen vedtok 19.12.2007 å forby MasterCards formidlingsgebyrer innenfor EØS-området (intra-EEA). Vedtaket ble begrunnet at MIF fastsettes kollektivt innenfor kortsystemet og ikke i et fritt marked. Innløser og utsteder kan ikke fritt avtale avvikende gebyrer. Etter EU's oppfatning fører MIF til at det blir for mange utstedere og for få innløsere enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt. Dette reduserer konkurransen i innløsermarkedet og øker kostnadene for forbrukerne.

EU's forbud gjelder kun internasjonale formidlingsgebyrer innenfor EØS-området (intra-EEA) samt nasjonale gebyrer i 8 EU-land (Belgia, Hellas, Irland, Italia, Latvia, Luxemburg, Malta og Tsjekkia). Nasjonale formidlingsgebyrer i andre land er ikke berørt. Mastercard har fått en frist på 6 måneder til å tilpasse seg vedtaket, men trolig vil det bli brakt inn for EU-domstolen for rettslig prøvning.

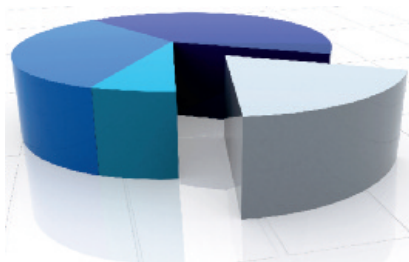
Finansdepartementet ba i brev februar 2008 Konkurransetilsynet vurdere hvorvidt konkurransereglene kan benyttes for å øke den samfunnsøkonomiske effektivitet i de internasjonale kortsystemene som benyttes i Norge. I særlig grad er det tenkt på de såkalte firepartssystemene som Visa og Mastercard, der man opererer med MIF fra innløser til utsteder.

Finco ble i den forbindelse anmodet av Mastercard Member Forum om å bistå med håndteringen av denne sak overfor Konkurransetilsynet. Det har vært avholdt et møte med tilsynet, men saken er foreløpig ikke ferdigbehandlet fra myndighetenes side.

Regnskap

De fleste regnskapspliktige kan i dag velge mellom tre regnskapsprinsipper: 1. Full IFRS, 2. Forenklet IFRS og 3. Norske regnskapsregler etter regnskapsloven (N-GAAP). Foretak med børsnoterte aksjer eller grunnfondsbevis, må følge full IFRS etter EU-forordning 1606/2002 og regnskapsloven § 3-9.

De fleste finansieringsselskaper vil være i et konsern som utarbeider full IFRS. I selskapsregnskapet kan de velge om de vil følge full IFRS eller forenklet IFRS med mindre konsernledelsen velger for dem. For finansforetak er det gitt utfyllende regler i forskrift 16.12.1998 nr 1240 om årsregnskap for banker, finansieringsforetak og morselskap til disse og forskrift 21.12.2004 nr 1740 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner. Normalt vil utlån utgjøre en stor del av balansen.

Av IFRS-reglene er det særlig IAS 39 –

Finansielle Instrumenter – som er av betydning. IAS 39 åpner for økt adgang til å benytte virkelig verdi i vurderingen av finansielle instrumenter – herunder også utlån. For finansielle instrumenter som omsettes i et marked, som aksjer og obligasjoner, vil markedspriser kunne gi en mer korrekt vurdering av verdiene. Ordinære utlån vil imidlertid ikke på samme måte være omsettelige og verddivurderingene derfor vesentlig mer problematiske. Siden et finansforetaks eiendeler i hovedsak består av ulike typer utlån, vil mer bruk av markedsverdier få direkte virkning på resultatene og føre til større volatilitet.

For finansieringsselskaper vil IAS 17 – Leasing, ha særlig betydning for de av selskapene som tilbyr leasing. Standarden ble gjennom EU-forordning 2238/2004 gjort gjeldende for EU og dermed i praksis også for Norge. For kundene er IAS 17 i hovedsak allerede implementert gjennom NRS 14 – Leieavtaler, som kom i 2003. I motsetning til NRS 14, omfatter IAS 17 også utleier.

Ved såkalt restverdileasing er det i Norge vanlig at forhandler forplikter seg til å kjøpe utstyret tilbake etter endt leieperiode. IAS 18 – Varesalg, gir nærmere regler for når et varesalg skal inntektsføres. Standarden reiser tvil om et salg kan inntektsføres når forhandler har påtatt seg en forpliktelse til å kjøpe det solgte tilbake etter en viss tid. Dersom dette blir en vanlig oppfatning også i Norge, vil det nødvendigvis påvirke utformingen av gjeldende avtaler knyttet til restverdileasing og fordelingen av arbeidsoppgaver mellom leasingselskap og forhandler.

Skatt

Tradisjonelt har det vært sterk binding mellom årsregnskapet og skatteregnskapet. Med 3 mulige regnskapsprinsipper er det ikke mulig å opprettholde denne binding – skattereglene må være like uansett hvilket regnskapsprinsipp som benyttes. Fortsatt

er det imidlertid slik at foretak flest ikke lager noe eget fullstendig skatteregnskap, men tar utgangspunkt i finansregnskapet og korrigerer dette for forskjeller mellom regnskapsrettslige og skatterettslige vurderingsprinsipper.

Utviklingen innen regnskapsretten gjør at regnskapsretten i stadig økende grad beveger seg vekk fra sitt opprinnelige privatretslige utgangspunkt og til mer skjønnsmessige vurderinger. Skatteretten er på sin side fortsatt forankret i privatreten og det er ikke noe ønske fra skattemyndighetene om å endre dette faste utgangspunktet. For å lette innføringen av IFRS ble det med virkning fra 2005 gjennomført en overgang til realisasjonsprinsippet i skatteretten. Bruk av regnskapsprinsippet som utgangspunkt for skatterettslig tidfesting av inntekter og kostnader bortfalt dermed for alle regnskapspliktige virksomheter.

På inntektssiden innebærer realisasjonsprinsippet at inntekter skattemessig tidfestes i det inntektsåret skattyter får en ubetinget rett til ytelsen. I enkelte situasjoner kan dette fravike ganske meget fra når transaksjonen regnskapsmessig skal inntektsføres, for eksempel når det gjelder

usikre størrelser eller hvor det er knyttet betingelser til transaksjonen. IAS 18 viser dette når det er foretatt salg med gjenkjøpsforpliktelser. Realisasjonsprinsippet tilsier at inntekten fra salget skattemessig tas til inntekt det året salget har funnet sted, mens "kostnadene"/inntektsreduksjonen knyttet til returordningen først kommer til fradrag når retur finner sted. Skattemessig er dette to separate transaksjoner – salg og retursalg – mens regnskapsmessig må transaksjonene ses i sammenheng.

For forhandlere som leverer biler til leasing-selskaper med gjenkjøpsgaranti kan det her oppstå et problem ved at salgsinntekten ikke kan inntektsføres i regnskapet, men likevel må beskattes.

På kostnadssiden innebærer realisasjonsprinsippet at kostnader kan føres skattemessig til fradrag det år det oppstår en ubetinget forpliktelse til å dekke/innfri dem. Det gis derfor ikke automatisk fradrag for regnskapsmessige avsetninger.

Finansiell leasing er et eksempel på hvor regnskapsretten og skatteretten for lenge siden skilte fullstendig lag. Etter årsregnskapsforskriften, skal finansiell leasing føres

som utlån. Dette innebærer at leieinntektene splittes i renter og avdrag. Skattemessig er imidlertid finansiell leasing å anse som utleie med den konsekvens at leasing-selskapene avskriver leasingobjektene som driftsmidler og inntektsfører leien i sin helhet.

En konsekvens av at finansiell leasing føres som utlån, er at det skal foretas tapsberegninger etter utlånsforskriften så snart det foreligger objektive bevis for verdifall på individuelt nivå eller gruppenivå. Etter skatteloven § 14-5, 4. ledd bokstav g er regnskapsmessig tap i finansbedrifter skattemessig fradragsberettiget. Dette er en særregel for finansforetak og et brudd på den skatterettslige hovedregel om at regnskapsmessige tap ikke er fradragsberettiget.

For operasjonell leasing kan man imidlertid ikke legge regnskapsmessig tap til grunn ved beregning av skatt. Dette skaper utfordringer for leasingselskaper som tilbyr operasjonell leasing som et biprodukt eller privatleie som gjerne vil ha et sterkt operasjonelt preg.

I 2006 ble det i skatteforskriften av 19.11.1999 nr 1158 gitt en utfyllende regel om at beregnede og resultatførte rentein-

tekter etter utlånsforskriften skal legges til grunn for skatteformål. Dette innebærer at for utlån som reguleres av denne forskriften, er det størrelsene i finansregnskapet som legges til grunn ved skatteberegningen. Man fjerner altså skillet mellom finansregnskap og skatteregnskap.

I praksis gir imidlertid også en slik løsning utfordringer. Finansregnskapet vil være basert på bedriftsøkonomiske prinsipper nedfelt i utlånsforskriften. Dette vil kunne gi verdier som avviker ganske sterkt fra de privatrettslige verdier som følger av låneavtalen. Ikke minst skjer dette dersom et utlåns-sengasjement blir misligholdt og dermed nedskrevet i långivers regnskap. Dette betyr ikke at forpliktelsen er redusert hos låntaker. I finansregnskapet og dermed skatteregnskapet hos finansforetaket, vil man få et avvik fra hvilken gjeld låntaker vil føre opp i sin selvangivelse. Den skatterettslige parallellitet forsvinner. Finansforetaket må imidlertid fortsatt holde oversikt over hva de rent faktisk etter låneavtalen kan kreve av kunden. Tilsvarende må det forventes at ligningsmyndighetene vil forlange kontrolloppgaver fra finansforetakene som samsvarer med de privatrettslige forpliktelser.

Bokføringsregler

Ny lov 19.12.2004 nr 73 om bokføring trådte i kraft 1.1.2005 med en overgangsperiode til 1.1.2006. I tilknytning til loven ble det 1.12.2004 fastsatt en egen bokføringsforskrift.

Tidligere har regelverket på dette område vært fragmentarisk og uoversiktlig. Gjennom regnskapsloven 1998 ble det gjort et forsøk på en bedre regulering, men det viste seg at reglene i regnskapsloven 1998 kapittel 2 var vanskelig å fortolke, dels var umulige å praktisere. Reglene ble derfor gjort valgfrie inntil et nytt system kom på plass. I praksis ble det slik at det var de gamle reglene i regnskapsloven 1977 som fortsatt

ble anvendt supplert med bestemmelser i skatte- og avgiftslovgivningen.

Gjennom lovendringen ble mange av dokumentasjonsreglene fra merverdiavgiftsloven flyttet inn i bokføringsforskriften og dermed gjort obligatoriske også for regnskapspliktige som ikke har avgiftspliktig omsetning. Konsekvensen av dette ble først merkbar da reglene ble obligatoriske fra 1.1.2006. Særlig innskjerpingen av reglene om salgsdokumenters innhold og hvem som skal utstede salgsdokumentet, kastet om på tidligere praksis. I den tidligere høringsrunden hadde man ikke fått dette med seg og svært få innvendinger hadde innkommet til de foreliggende forslag som dermed var blitt vedtatt. Utover

2006 strømmet det derfor inn en rekke søknader om dispensasjoner.

Siden finansforetak for det alt vesentlige selger avgiftsfrie tjenester, innebar det at de tidligere detaljerte regler i avgiftslovgivningen ikke kom direkte til anvendelse. Siden tjenestene også er såpass spesielle, utviklet det seg gjennom årene en bokføringspraksis som på mange områder var nokså særegen i forhold til andre regnskapspliktige. Ut- og innposteringsregler ble gjerne dokumentert i form av kredit- og debetbilag og ikke form av salgsdokumentasjon i fakturaformat. Dette samsvarte lite med de nye bokføringsregler.

I desember 2006 ble bokføringsreglene i

større grad tilpasset de praktiske behov og det ble gitt utvidet adgang for kjøper til å utstede salgsdokument med virkning fra 1.1.2007. For våre medlemmer fikk dette særlig betydning når det gjaldt honorering av mellommenn for bistand ved salg av låneprodukter og håndtering av innbytte på eksisterende driftsmidler ved inngåelse og fornyelse av leasingkontrakter.

Finansdepartementet ga i november 2007 Norsk RegnskapsStiftelse i oppdrag å gjennomgå reglene i bokføringsloven og bokføringsforskriften, og vurdere behovet for endringer i regelverket. Bokføringsstandstyret i Norsk RegnskapsStiftelse overleverte sin delrapport II i oktober 2008.

Merverdiavgiften

Innføringen av generell merverdiavgift på tjenester i 2001 skaper fortsatt problemer for finansbransjen. Endringen innebærer at det skal beregnes merverdiavgift ved all tjenesteomsetning, med mindre tjenesten er spesielt unntatt i loven. Finansielle tjenester er fortsatt unntatt avgift, men flere tilknyttede tjenester er blitt avgiftspliktige.

Unntaket for finansielle tjenester reiser en rekke problemstillinger. Dette gjelder for det første en rekke av de tjenester som finansinstitusjonen selv leverer til sine kunder og om disse skal betraktes som finansielle avgiftsfrie tjenester eller administrative avgiftspliktige tjenester. Her er det etter hvert skjedd en avklaring for mange tjenesters vedkommende, men fortsatt gjenstår uklare spørsmål.

Ennå mer problematisk er merverdiavgiften på de tjenester institusjonen kjøper inn fra underleverandører og som i mange tilfelle er en nødvendig del av den finansielle tjeneste institusjonen produserer – for eksempel datatjenester. Er dette fritatt finansiell tjeneste eller det en avgiftspliktig tjeneste knyttet til administrasjon, informasjon eller markedsføring. I 2008 har disse problemstil-

linger lagt beslag på mye av foreningens tid. Problemstillingen har særlig vært knyttet til 3 områder:

MVA på formidlingsprovisjoner

I departementets fortolkningsuttalelse fra 2001 om avgiftsunntaket for finansielle tjenester er det lagt til grunn at formidling av finansielle tjenester, der formidleren bistår i å opprette kontakt mellom kunde og finansforetak, er unntatt fra merverdiavgift. Formidling av lånekontrakter har derfor, i motsetning til formidling av leasingkontrakter, vært ansett som en avgiftsfri finansieringstjeneste.

Hva som ligger i begrepet "formidling" har imidlertid vist seg å være mer problematisk enn man først skulle tro. Bransjens syn har vært at formidling består i at man bringer to parter sammen i den hensikt at avtale om lån skal slutes. En lagmannsrettsdom (Borgarting LR 15.4.2008), en bindende forhåndsuttalelse (BFU 19/08) samt noen avgjørelser fra Klagenemnda for merverdiavgift (KMVA 2008-6239 og 2008-5741), synes imidlertid å trekke en snevrere ramme slik at mva-unntaket ved formidling av lån fremstår som nærmest illusorisk. For låne-

kunden vil dette føre til en dyrere tjeneste, siden kredittyster ikke har fradrag for inngående mva relatert til utlånstjenester.

Myndighetene har i sine avgjørelser vist til praksis fra EU-domstolen – særlig C235/00 (CSC) og C453/05 (Volker Ludwig), men fra mange hold er det anført at myndighetene trår feil i sin tolkning av disse sakene.

Spesielt når det gjelder formidling av billån gjennom forhandlernettet tok Finfo allerede i 2001 opp med Oslo Fylkesskattekontor spørsmålet om den avgiftsmessige håndtering av slike provisjoner. Selskapenes praksis er basert på den oppfatning som der kom frem. De senere avgjørelser har imidlertid skapt betydelig usikkerhet om man fortsatt kan legge til grunn fylkesskattekontorets uttalelse. Finfo har derfor bedt om et møte med Finansdepartementet for å få avklart situasjonen. For bransjen dreier det seg om betydelig beløp.

Automatiserte Bomstasjoner

Automatiseringen av bomstasjonene gir betydelige besparelser for bomselskapene. For leasingselskapene innebærer nyordningen et praktisk problem av betydelig størrelse.

For biler der det ikke er montert bombrikke, innebærer en automatisering at det i praksis ikke er mulig å betale manuelt. I stedet skjer det en fakturering basert på bilens registreringsnummer og faktura sendes til registrert eier. Dette forårsaker et vell av papirfakturaer på beløp helt ned til 12 kroner som sendes til registrert eier – gjerne lang tid i etterkant. For leasing- og utleieselskaper skaper ordningen et betydelig praktisk problem når det gjelder håndtering og viderefaktureringskostnader. Kostnadene med manuell håndtering overstiger fort fakturans pålydende. Noen ganger vil kundeforholdet også være avsluttet. Bransjen har tatt dette opp med myndighetene, men foreløpig har det ikke vært mulig å få på plass mer effektive løsninger som gjør at slike fakturaer kan behandles maskinelt. Et utall av bomselskaper med lite samkjørte tekniske løsninger, er en årsak til dette. Med flere bomstasjoner, vil problemet øke.

Håndtering av bomavgifter reiser også et avgiftsmessig spørsmål uansett om bilen er utstyrt med brikke eller ikke. Er viderefaktureringskostnader en del av leasingselskapenes avgiftspliktige omsetning? Skal det legges på 25 pst moms på bomavgiften? Dreier det som om personbiler vil selv ikke næringsdrivende normalt ha fradrag for denne, noe som vil fordyre passeringen med 25 pst. Fjellinjen kaller selv sine brikker for verdikort – det vil si at det ikke er kjøpet av "klipp" som er omsetningen, men de enkelte passeringer. Dette har sammenheng med at brikken også kan belastes for bruk andre steder – også for kjøp av avgiftspliktige tjenester (parkering, ferger) som i så fall vil gi fradragsrett. Innbetalinger på verdikortet synes derfor ikke å ha avgiftsmessig betydning, men mer fremstå som en avgiftsfri betalingsformidling. Har bilen ikke brikke, er spørsmålet om eiers innkreving fra fører er å anse som et avgiftsfritt erstatningskrav eller et avgiftspliktig vederlag for solgt tjeneste.

Finansieringsselskapenes Forening (FINFO) har bedt Skatt Øst om en avklaring på hva som er korrekt avgiftshåndtering.

Fordeling av inngående avgift på fellesanskaffelser

Mange finansieringsselskaper har både avgiftspliktig (typisk leasing) og avgiftsfri omsetning (lån). Inngående mva kan trekkes fra i den grad kostnaden har en relevant og naturlig tilknytning til virksomhet som faller innenfor mva-lovens område. Dersom en anskaffelse er foretatt under ett (fellesanskaffelser) blir det nødvendig å fordele kostnaden mva-loven § 23.

Forskrift 18 (F18) til mva-loven gir nærmere regler om fordeling av inngående avgift. Hovedregelen er antatt bruk, men i § 3 gis det på den annen side en regel om at inngående avgift på varer og tjenester som anskaffes til bruk under ett for virksomhetens felles drift, kan fradras for så stor del som svarer til den avgiftspliktige omsetning i forhold til virksomhetens samlede omsetning i siste regnskapsår (omsetningsfordeling). De fleste finansforetak har valgt å gjøre bruk av sjablongregelen da dette gir en enkel og praktisk fordeling med lite innslag av skjønn.

Stor var forbauselsen da Klagenemnda for merverdiavgift i en konkret sak (KMVA 2008-6131) satte sjablongregelen til side og nektet fradrag basert på omsetning. Finfo innhentet en juridisk betenkning som konkluderte med at § 3 er en selvstendig regel og et tilbud som den avgiftspliktige kan velge om han vil benytte eller ikke. Gjør han bruk av regelen, kan hans valg ikke senere settes til side fordi en fordeling etter antatt bruk hadde gitt en annen fordeling.

Legges betenkningen til grunn, har Klagenemnda brukt feil rettsregel på faktum. Finfo har derfor tilskrevet Finansdepartementet og bedt dem gjøre om vedtaket. Blir vedtaket stående, vil man erstatte en forutsigbar sjablongregel med en regel basert på skjønn. Dette vil gi en uoversiktlig praksis basert på skjønnsbaserte og selskapsspesifikke fradragsnøkler tilpasset virksomheten til hvert enkelt av våre medlemmer. Et slikt system vil stille krav til betydelig dokumentasjon og merarbeid og vil være tilnærmet umulig å etterprøve fra myndighetene. Saken er derfor av meget stor praktisk, økonomisk og prinsipiell betydning for våre medlemmer.

Overkjørte kilometer

Leasingkontrakter på personbil inngås gjerne for en periode på 3 år. Ved periodens slutt vil det i de fleste tilfelle foreligge en forpliktelse fra forhandler om å kjøpe bilen tilbake til en på forhånd fastsatt pris fastsatt ut fra forventet markedspris. I leasingkontraktene er det inntatt en bestemmelse om maksimal kjørelengde pr år og angitt pris pr kilometer for kjøring ut over denne. I gjenkjøpsavtalen med forhandler er dette kravet overdratt til forhandler når han har utbetalt den fulle restverdi til leasingelskapet.

Praksis har vært at bilforhandler etter

tilbakelevering av bilen har utbetalt den fulle restverdi for bilen. Det er også bilforhandler som har avlest utkjørt distanse og håndtert et eventuelt krav på overkjørte kilometer i forhold til kunde. Kravet på overkjørte kilometer har ikke vært fakturert ut fra leasingelskapet før overdragelsen.

I mange år har det eksistert tvil om dette har vært korrekt håndtering. Etter å ha tatt spørsmålet opp med Oslo Fylkes-skattekontor og Skattedirektoratet, ble det klart at sistnevnte var av den oppfatning at vederlag på overkjørte kilometer er et krav som følger av leasingavtalen mellom

selskapet og kunden og som derfor skal tilordnes leasingelskapet som inntekt. Innvinning skjer når overkjøring finner sted, senest ved avtalens oppgjør. Bransjen ble gitt en kort tilpasningsperiode for å innrette seg etter denne oppfatningen.

En konsekvens av dette standpunktet, er at leasingelskapene – dersom de ønsker å opprettholde muligheten for å kreve vederlag på overkjørte kilometer – må kontrollere utkjørt distanse ved utløpet av leieperioden og selv utfakturere kunden. Omsetningen må tas inn i leasingelskapets avgiftsregnskap. Selskapet kan deretter velge om de vil håndtere kravet selv eller overdra dette sammen med bilen til restverdigarantist. I så fall må faktura splittes i en del som er vederlag for bilen og en del som er vederlag for overdratt krav.

Leasingelskaper startet omleggingen av praksis på slutten av 2007. Slike rutineendringer reiser imidlertid en rekke praktiske utfordringer som berører samarbeidsforholdet til de enkelte bilforhandlere. Omleggingen tok derfor noe tid og noen kunder opplevde nok i 2008 noe ulik praksis. Fra 1.1.2009 skal imidlertid alle leasingelskaper ha lagt om sin praksis. Det er selve fakturakravet som må komme fra leasingelskapet. Fortsatt kan det være slik at betalingen skal skje til forhandler. Omleggingen innebærer ingen endring for håndtering av påkost (skader og unormal slitasje).

Nytt forbrukerkredittdirektiv

Etter en lang forhistorie vedtok EU i 2008 et nytt Forbrukerkredittdirektiv – EU-dir 2008/48 – til erstatning for det gamle EU-dir 87/192. Hensikten er gjennom felles lovregulering og legge til rett for at forbrukere skal få tilgang til hele det europeiske markedet. Dette vil øke konkurransen å gi forbrukere bedre og billigere tjenester.

Direktivet er EØS-relevant og vil bli imple-

mentert i norsk lovgivning. Et lovutvalg som skal vurdere hvordan dette best kan gjøres, ble oppnevnt av Justisdepartementet i april 2008. Finfo er representert i dette utvalget som etter planen skal avgis innstilling innen 1.5.2009.

Direktivet er i utgangspunktet et totalharmoniseringsdirektiv hvilket innebærer at det er små muligheter for nasjonale særvalg i forhold til det som er regulert i direk-

tivet. Flere kredittavtaler faller imidlertid utenfor direktivet, og her står de enkelte land fritt. Dette gjelder blant annet:

- Kreditt sikret med pant i fast eiendom
- Kredittavtaler der kreditten er under € 200 eller over € 75 000
- Leieavtaler der det ikke er meningen at kunden skal overta leieobjektet
- Kassekreditter som skal tilbakebetales innen en måned
- Kredittavtaler der det ikke påløper ren-

ter eller noen andre omkostninger, herunder 3-måneders kredittavtaler med kun ubetydelige omkostninger

Ser man bort fra boliglån og små SMS-lån, omfatter direktivet de fleste låneformer som blir tilbudt forbrukere på kommersielle vilkår.

Av viktige områder som særlig er regulert, er:

- Opplysningsplikt ved markedsføring og før avtaleinngåelsen (standardskjema)
- Adgang til databaser
- Rettigheter og forpliktelser i forbindelse med kredittavtalen
- Angrerett og førtidig tilbakebetaling
- Beregning av effektiv rente
- Enkelte regler for kredittformidlere

Store engasjementer

Etter finansieringsvirksomhetsloven § 2-10 med tilhørende forskrifter 22.12.2006, er det gitt regler om maksimalt engasjement med enkeltkunder. Hensikten med reglene er å begrense risikoen for store enkeltstående tap og dermed sikre soliditeten. Reglene er svært aktuelle for

mange finansieringsforetak på grunn av lav kapitalbase, begrensete salgskanaler, konserninterne fordringer/sikkerheter og det forhold at mange engasjementer i realiteten etablerer kundeforhold i to retninger. Leasing: forhandler og leietaker; factoring: klient/kunde og fordringsdebitor; kort:

kortholder og brukersted. For leasing og factoring spiller også vurderinger knyttet til sikkerhet en stor rolle.

Som en del av den endelige innføring av kapitaldekningsdirektivet, sendte Kommisjonen i april 2008 ut på høring et forslag om nye regler om store engasjementer som innfører 25 % grense for vektning av interbanktransaksjoner. Konserninterne fordringer vil bare under visse betingelser kunne gis 0 % risikovekt. Forslaget møtte massive protester fra finansnæringen, men førte til små endringer i det endelige forslaget som ble lagt frem for politisk behandling i Ministerrådet og EU-parlamentet i september 2008.

Hvitvaskingsdirektivet

På bakgrunn av EU's 3 hvitvaskingsdirektiv – EU-dir 2005/60 – la Finansdepartementet i Ot.prp nr 3 (2008-2009) frem forslag til ny lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Forslaget bygger på forslag lagt frem NOU 2007:10 og inneholder kun små endringer i forhold til dette.

Siden Norge er på etterskudd i forhold til implementeringsfristen, regner man med rask behandling i Stortinget og at ny lov trer i kraft i løpet av vinteren 2009. Samtidig vil det foreligge et sett med forskrifter. Viktig for den praktiske håndteringen blir også det rundskriv Kredittilsynet vil utarbeide i sakens anledning.

Betalingstjenestedirektivet

Like før jul i 2007 trådte EU-dir 64/2007 – Payment Services Directive (PSD) i kraft. Direktivet, som på norsk kalles Betalings-tjenestedirektivet, er EØS-relevant og skal implementeres i norsk rett innen 1.11.2009. Finansdepartementet satte i november 2007 ned en arbeidsgruppe som skal fremme forslag om hvordan PSD skal implementeres i norsk rett.

PSD har en offentligrettslig del som vil være bestemmende for hvordan Norge skal regulere betalingsinstitusjoner etter 1.11.2009 og en privatrettslig del som det avtalerettslige forhold mellom partene. I sammendrag kan man si at direktivet gir regler om:

- Hvem som skal kunne yte betalingstjenester og krav for å etablere betalingsinstitusjoner som ikke er kredittinstitusjoner
- Tilsyn med betalingsinstitusjoner
- Åpenhet om vilkår og regler for betalingsformidlingen og informasjonskrav til tilbydere av betalingstjenester
- Krav til hva slags informasjon som skal følge betalingen
- Rettigheter og forpliktelser for brukere og tilbydere av betalingstjenester
- Erstatning ved feil i betalinger og om ordninger for håndtering av forbruksklager

PSD inngår blant flere direktiv som skal gjennomføre visjonen om et fritt indre marked innen EØS-området. Fritt varebyte og fri bevegelighet for personer, tjenester og kapital kan bare realiseres om et og

samme felles marked for betalingstjenester fungerer innen hele området. I følge fortalen er direktivet vedtatt fordi "merkene for betalingstjenester i medlemsstatene for tiden er organisert hver for seg etter nasjonale retningslinjer, og den juridiske rammen for betalingstjenester er fragmentert i 27 nasjonale rettssystemer".

PSD gir det legale grunnlaget for banknæringens initiativ til å etablere et integrert marked for betalingstjenester i euro (Single Euro Payments Area – SEPA).

EUs siktemål med PSD er å forenkle alle former for utveksling av varer og tjenester ved at pengeoppgjør over betalingskonti kan gjennomføres raskt, med lave kostnader og få feil. Meningen er å øke konkurransen mellom tilbydere av betalingstjenester ved å lage like spilleregler og det åpner også for en ny type institusjoner – betalingsinstitusjon – som kan spesialisere seg helt innen penge- og informasjonsoverføringen som følger med betalinger der det brukes konti. Konti vil i denne sammenheng være en samlebetegnelse for konti i banker, andre kredittinstitusjoner og betalingsinstitusjoner. Et betalingsoppdrag kan gis/

formidles av betaler til tjenesteyter ved hjelp av betalingskort, elektronisk, på papir eller ved personlig oppmøte. PSD gjelder ikke betalinger utført med kontanter eller med papirbaserte sjekker, vekslers, reisesjekker, vouchere eller postanvisninger, men det sies at god praksis for rettigheter og plikter også ved bruk av disse betalingsinstrumentene bør baseres på prinsippene fastsatt gjennom direktivet.

Institusjoner som etter dette direktivet lovlig kan yte betalingstjenester i Fellesskapet er blant andre:

- Kredittinstitusjoner med tillatelse til virksomhet etter det konsoliderte bankdirektiv – EU-dir 2006/48
- E-pengeinstitusjoner med tillatelse til virksomhet etter e-pengedirektivet – EU-dir 2000/46
- Postgirokontorer med rett til å yte betalingstjenester etter nasjonal lovgivning
- Betalingsinstitusjoner med tillatelse til virksomhet etter PSD

Den siste kategorien institusjoner er ny og etablert for å fjerne juridiske hindringer for markedsadgang for institusjoner som yter betalingstjenester som ikke er knyttet til "innskudd" eller "elektroniske penger". Vilkårene for å få tillatelse er omfattende, men institusjoner som får konsesjon vil kunne yte betalingstjenester i hele EØS. Betalingsinstitusjoner får ikke automatisk tillatelse til å utstede elektroniske penger. Vilkårene for å få tillatelse som betalingsinstitusjon omfatter kontroll med forsvarlig drift og finansiell risiko. Det er regler om startkapital og om løpende kapital under drift. Av hensyn til eksisterende variert praksis i medlemsstatene tillates ulike metoder for beregning av kapitalkrav. Kravene reflekterer at betalingsformidling er en mer spesialisert virksomhet med risiko som er begrenset og enklere å overvåke enn kredittinstitusjoner. Betalingsinstitusjoner har ikke adgang til å motta innskudd fra brukere og kan bare bruke mottatte midler til å yte betalingstjenester. Kundemidler mottatt for å yte betalingstjenester skal holdes adskilt fra betalingsinstitusjonens egne midler.

Finansieringsselskaper i Norge har i dag konsesjon enten som finansforetak eller kredittforetak. Med konsesjon som kredittforetak vil det være adgang til å tilby betalingstjenester. Konsesjon kun som finansforetak er ikke tilstrekkelig. Ønsker man å tilby betalingstjenester må man ha konsesjon enten som bank, kredittforetak, E-pengeforetak eller betalingsinstitusjon etter PSD. For finansforetak som allerede tilbyr betalingsformidling, er det imidlertid gitt et unntak slik at de kan fortsette sin virksomhet.

PSD vil for Norge innebære endringer i lov 10.6.1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) og lov 17.12.1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v. Denne loven regulerer bl.a. systemer for betalingstjenester basert på standardvilkår for overføring av penger fra eller mellom kundekonti i banker og finansieringsforetak når overføringene bygger på bruk av betalingskort, tallkoder eller annen form for selvstendig brukerlegitimasjon utstedt til en ubestemt krets.

Den store endringen i forhold til dette regelverket er direktivets lave kapitalkrav. Det vil etter innføringen av direktivet kunne startes opp virksomhet med langt lavere kapital enn det som er tilfelle i dag, spesielt gjelder dette hvis et foretak kun skal drive pengeoverføringer og ikke de øvrige tjenestene. Dette kan gjøre det mulig å åpne for mer utradisjonelle betalingsoverføringssystemer – for eksempel Hawala-virksomhet. Foretakene vil imidlertid som andre foretak under tilsyn, være underkastet rapporteringsregler, tilsyn og kontroll, samt selvfølgelig det øvrige regelverket for tilsvarende foretak, som revisjon, regnskap, aksjelovgivning m.m.

Siden PSD er definert som et fullharmoniseringsdirektiv vil direktivets regler være fullt ut dekkende for hva det er behov for å regulere. Bestemmelsene skal gjennomføres nøyaktig med mindre det er spesifisert et nasjonalt handlingsrom. Hva dette innebærer kan være usikkert ettersom det alltid vil være forhold som ikke er behandlet i direktivet og fordi det nasjonale handlingsrommet ikke er nøyaktig definert.

Banklovkommisjonen

Hovedarbeidet for den regjeringsoppnevnte Banklovkommisjonen består i å gjennomgå i full bredde finansinstitusjons- og kreditt-lovgivningen med sikte på modernisering,

samordning og til dels foreslå ny lovgivning. Kommisjonen ble opprettet i 1990. For- eningens administrerende direktør er igjen oppnevnt som medlem av kommisjonen.

Kommisjonen har så langt fremlagt 21 utredninger:

1. NOU 1994:11 – Finansavtaler og finansoppdrag	12. NOU 2004:24 – Pensjonskasselovgivning. Konsolidert forsikringslov.
2. NOU 1995:25 – Sikringsordninger og offentlig administrasjon av finansinstitusjoner	13. NOU 2005:15 – Obligatorisk tjenestepensjon
3. NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v.	14. NOU 2006:12 – Felles Pensjonskasser
4. NOU 1998:14 – Finansforetak m.v.	15. NOU 2006:17 – Kredittforening som konsernspiss
5. NOU 1999:31 – Oppkjøp og inn driving av fordringer m.v.	16. NOU 2007:01 – Meglerprovisjon i forsikring
6. NOU 2001:23 – Finansforetakenes virksomhet	17. NOU 2007:05 – Frarådningsplikt i kredittkjøp
7. NOU 2001:24 – Ny livsforsikringslovgivning	18. NOU 2007:17 – Individuell pensjonsordning
8. NOU 2002:14 – Finansforetakenes virksomhet II	19. NOU 2008:13 – Eierkontroll i finansinstitusjoner
9. NOU 2002:21 – Oppsigelse av forsikringsavtaler	20. NOU 2008:20 – Skadeforsikringsselskapenes virksomhet
10. NOU 2003:11 – Konkurranse i kollektiv livsforsikring	21. NOU 2008:21 – Nettbankbasert betalingsoverføring
11. NOU 2003:28 – Kjønnss- og aldersnøytralitet i kollektive pensjonsordninger	

Finansavtaler

Kommisjonens første innstilling NOU 1994:19 – Finansavtaler og finansoppdrag resulterte i lov 5.6.1999 nr 49 om finansavtaler og finansoppdrag. Denne trådte i kraft 1.7.2000. Loven gjelder ikke for kreditter som faller inn under kredittkjøpsloven og heller ikke leiefinansiering (leasing).

I 2007 la Banklovkommisjonen i NOU 2007:5 frem forslag om at en bestemmelse lik fra-

rådningsplikten i finansavtaleloven, også ble innført i kredittkjøpsloven. Dette ble gjort i 2008 med virkning fra 1. januar 2009.

I 2008 la Banklovkommisjonen i NOU 2008:21 frem forslag om endringer i finansavtaleloven om ansvarsregulering ved nettbankbasert betalingstjenester ved feilbruk fra kundens side og uvedkommendes misbruk av nettbankkonti. Forslaget er foreløpig ikke lagt frem for Stortinget.

Betalingssystemer m.v.

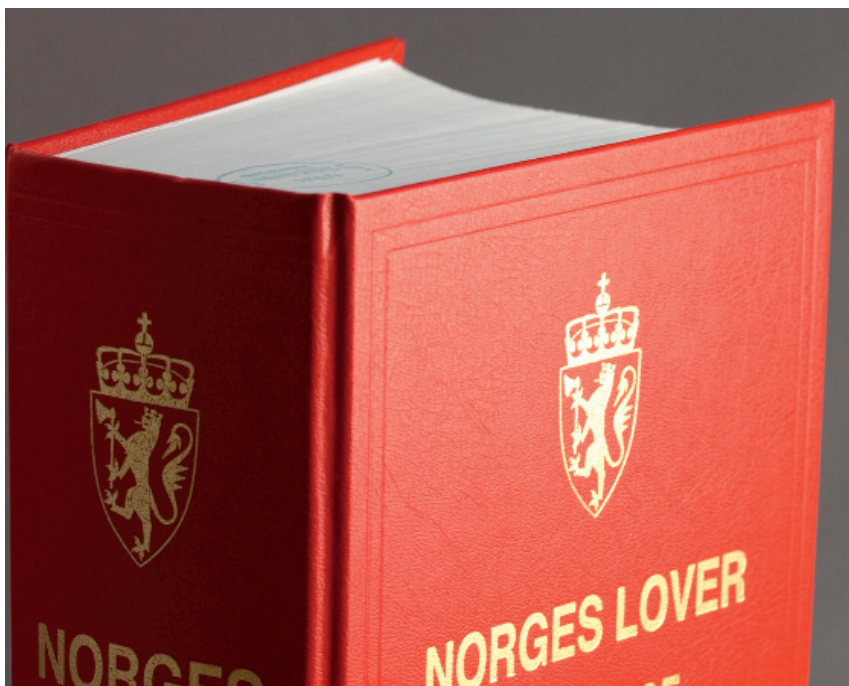
Banklovkommisjonen arbeidet deretter med spørsmål knyttet til offentligrettslig regulering av aktørene innen betalingsformidling. Arbeidet resulterte i NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v. Ny lov ble vedtatt 17. desember 1999.

Opprinnelig var det foreslått at også betalingssystemer som ikke var knyttet opp til kundekonti i banker eller finansieringsforetak skulle omfattes av reguleringen – for eksempel oljeselskapenes og varehuskjeders kortsystemer. Dette ble imidlertid utelatt i den endelige lovtekst.

Institusjonslovgivningen – finansforetak m.v.

En sentral del av Kommisjonens arbeid består i å samordne og revidere finansinstitusjonslovgivningen i sin alminnelighet. Av praktiske årsaker er dette arbeidet blitt inndelt i flere delutredninger.

NOU 1998:14 tar for seg mange problemstillinger av særskilt interesse for medlemsselskapene. Dette gjelder bl.a. endret lovdefinisjon av finansieringsselskap, muligheten for at en bank skal kunne eie en annen mer spesialisert bank og mulighet for norske finansieringsselskaper til å delta med omfattende eierandeler i selskaper som tilbyr selgerkreditt (joint venture). Det legges også opp til en enklere organstruktur enn i dag i det representantskapet foreslås fjernet og

kontrollkomité/tilsynsutvalg skal bortfalle som obligatorisk organ.

NOU 2001:23 utfyller i større detalj det mer rammeorienterte regelverket. Kommisjonen har her bl.a. vurdert regler for finansforetaks virksomhet med hensyn til totalkundeavtaler, bruk av kundeinformasjon innad i konsern, krav til kredittvurdering, bortsettning av arbeidsoppgaver, mulighetene for verdipapirisering i det norske finansmarked m.v.

NOU 2002:14 er en videreføring av det arbeidet som ikke ble ferdigbehandlet i den

4. og 6. utredningen. Her har man behandlet utbytte og konsernbidra, finansforetaks eie av aksjer, andeler og fast eiendom, tvisteløsningsordninger, overnasjonale tilsynsmyndigheter, fjernsalg av finansielle tjenester og tiltak mot hvitvasking av penger.

NOU 2008:13 gjennomfører EU's direktiv (EU-dir 2007/44) om prosedyreregler for erverv økte eierandeler i den finansielle sektor i norsk lov. For Norges vedkommende er disse tiltakene foregrepet gjennom loven-

dringer i 2003 på bakgrunn av NOU 2002:14

20 har i stor grad beskjeftiget seg med forsikrings- eller pensjonsmessige spørsmål av mindre betydning for finansieringsselskapene.

Til slutt er det meningen at det skal fremmes en samlet lovtekst for lov om finansforetak der en inkluderer forslag fremmet i Utredning nr. 4, 6, 8 og 19. I dette forslaget vil man nødvendigvis også måtte innpasse de tidligere forslag i den senere tids utvikling. Dette lovforslaget er ment å erstatte lov 10.6.1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner. Det forventes at dette arbeidet vil bli avsluttet i 2009.

Finansskolen

Finansieringsselskapenes Forening har i mange år hatt et permanent og systematisk undervisningsopplegg for ansatte i medlemselskapene. Kursopplegget er under konstant evaluering i eget Kursutvalg for å gi et enhetlig og best mulig undervisningsopplegg skreddersydd for vår bransje.

Hovedkurset (Finansskolen) er delt inn i kurs for nybegynnere og viderekomende. Kursene for nybegynnere gir en grunnleggende innføring i en rekke sentrale emner og produkter innenfor leasing og lån, factoring og kundeservice. De viderekomende kursene er hevet noe i vanskelighetsgrad i forhold til tidligere og er ment for ansatte med noen års erfaring i bransjen. Undervisningen gis av dyktige fagfolk med lang erfaring fra bransjen kombinert med oppgaver i løpet av kursdagene, også hjemmeoppgaver, slik at selvstudium blir en

viktig del av undervisningsopplegget. Etter hvert kurs er det eksamen i form av en prosjektoppgave. Det gis karakteren

Bestått/Ikke bestått, med vitnemål til dem som består.

Rettslige rammebetingelser for finansieringsselskaper

Fra 1976 har det vært nødvendig med offentlig tillatelse (konsesjon) for å drive eller medvirke til finansieringsvirksomhet.

Lovverket om finansieringsselskaper kan deles inn i to hovedgrupper:

1. offentligrettslig regulering av virksomheten
2. privatrettslig regulering av forholdet mellom institusjon og kunde

Mer om finansinstitusjonenes rettslige rammebetingelser er tilgjengelig på forningens hjemmesider <http://www.finno.no/>. I denne årsberetning redegjøres bare for enkelte hovedtrekk samt spesielle forhold som skjedde i 2008.

Offentligrettslig regulering

Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner av 10. juni 1988 nr. 40 inneholder de sentrale bestemmelser for bransjen. Etter denne loven kan finansieringsvirksomhet i Norge kun drives av:

- forretnings- og sparebanker
- finansieringsselskaper
- kredittforetak
- forsikringsselskaper
- kredittinstitusjoner med konsesjon innen EØS-området
- andre utenlandske kredittinstitusjoner som har særskilt tillatelse

Banker og forsikringsselskaper har egne særlover som regulerer og gir mer detaljerte bestemmelser om organisering og virksomhet. For finansieringsforetak – som er en fellesbetegnelse på finansieringsselskaper og kredittforetak – er det gitt spesialregler i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 3.

Låneformidlingsvirksomhet er ikke konsesjonspliktig, men meldepliktig etter lovens kapittel 4. Låneformidlere må stille sikkerhet. Låneagenter er ikke regulert direkte, men reguleres indirekte gjennom tilsynet med oppdragsgiver.

I alt er det med hjemmel i finansieringsvirksomhetsloven gitt 32 materielle forskrifter med hjemmel i denne loven.

Banklovkommisjonen arbeider kontinuerlig med en modernisering og revisjon av bank- og finanslovgivningen. I 2008 har dette arbeid resultert i 3 utredninger (Utredning nr. 19, 20 og 21): NOU 2008:13 – Eierkontroll i finansinstitusjoner, NOU 2008:20 – Skade-forsikringsselskapenes virksomhet og NOU 2008:21 – Nettbankbasert betalingsoverføring.

Forslaget om eierkontroll i finansinstitusjoner gjennomfører i norsk lov EU-dir 2007/44 om prosedyreregler og kriterier for tilsynsmessig vurdering av erverv og økte eierandeler i den finansielle sektor. Hovedformålet med direktivet er å sikre harmonisering innenfor EØS-området når det gjelder spørsmål som går på erverv av finansinstitusjoner. Dette skal gi større forutsigbarhet for de involverte parter og sikre korte frister for saksbehandling og vedtak. Tiltakene skyldes treg forvaltningspraksis i enkelte medlemsland. For Norges vedkommende er deler av de aktuelle tiltakene gjennomført allerede i 2003, da man gikk over til en eierkontroll basert på skjønns-messig myndighetsutøvelse knyttet til lovfaste kriterier.

Etter lov om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel av 7. des. 1956 nr 1, er finansieringsselskapene underlagt offentlig tilsyn. Tilsynet gjennomføres av Kredittilsynet som skal se til at de institusjoner de har tilsyn med, virker på en betryggende og hensiktsmessig måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Som ledd i tilsynsvirksomheten kan Kredittilsynet gi bindende pålegg.

Lov om merverdiavgift av 19. juni 1969 nr 66 med tilhørende forskrifter er av stor betydning for finansieringsselskapene da leasing og store deler av factoringvirksomheten er avgiftspliktige tjenester. For lea-

sing har dette lenge vært tilfelle da leasing i avgiftssammenheng er å anse som en avgiftspliktig utleietjeneste. For factoring er avgiftsplikten av nyere dato da de administrative deler av tjenesten ble gjort avgiftspliktig gjennom den generelle merverdiavgiftsreformen av 1.7. 2001.

Privatrettslig regulering

Lov om finansavtaler og finansoppdrag av 25. juni 1999 nr 46 regulerer sentrale former for avtaler om finansielle tjenester som tilbys publikum av finansinstitusjoner – herunder innskudd, betalingstjenester, utlån og kausjon. Når kunden er forbruker vil lovens bestemmelser normalt ikke kunne fravikes gjennom avtale. Loven gjelder ikke leasing, factoring og kreditttyting som faller innunder kredittkjøpsloven. Reglene om kausjon gjelder imidlertid uansett om lånet/kreditten faller innenfor eller utenfor loven.

Lov om kredittkjøp av 21. juni 1985 nr 82 regulerer kjøp av løsøre på kreditt, kontokredittavtaler og forbrukerleie. Mens den generelle finansavtaleloven som dekker ordinære utlån er av forholdsvis ny dato, er spesialreglene om kreditt i forbindelse med kjøp en videreføring av regler man har hatt helt siden 1916 (avbetalingsloven). Grensegangen mellom de to lover er til dels komplisert da de løser samme spørsmål på forskjellige måter.

I 2008 ble det igangsatt et arbeid med revisjon av kredittkjøpsloven i forbindelse med nødvendigheten av å implementere av EU-dir 2008/48 om forbrukerkredittavtaler. En mulighet er at kredittkjøpsloven blir foreslått opphevet og aktuelle bestemmelser tatt inn i finansavtaleloven. Ved lovendring 20.6.2008 ble det i innført en regel om frarådningsplikt i kredittkjøpsloven etter mønster av finansavtaleloven.

Statistikk

ULIKE UTLÅNSTYPER I MILL. KRONER OG PST. AV BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

År	Leasing		Factoring*		Kredittkort		Billån/øvrige utlån		I alt	
	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.
1994	8 625	33 %	2 969	11 %	3 844	15 %	10 827	41 %	26 265	100 %
1995	12 158	39 %	3 313	10 %	4 459	14 %	11 644	37 %	31 574	100 %
1996	15 168	38 %	3 741	9 %	5 037	13 %	15 920	40 %	39 866	100 %
1997	20 029	42 %	1 561	3 %	5 507	12 %	23 787	43 %	50 884	100 %
1998	23 716	38 %	1 850	3 %	6 470	10 %	30 836	49 %	62 872	100 %
1999	25 837	46 %	1 919	3 %	8 272	15 %	19 687	35 %	55 715	100 %
2000	31 182	48 %	2 096	3 %	9 669	15 %	22 028	34 %	64 975	100 %
2001	37 372	50 %	2 671	4 %	10 735	14 %	24 096	32 %	74 874	100 %
2002	39 447	49 %	2 869	4 %	10 822	13 %	28 021	34 %	81 159	100 %
2003	40 764	47 %	3 285	4 %	12 552	14 %	30 506	35 %	87 107	100 %
2004	47 136	46 %	3 928	4 %	16 004	16 %	35 973	35 %	103 041	100 %
2005	56 054	46 %	4 627	4 %	18 077	15 %	42 028	35 %	120 786	100 %
2006	65 765	47 %	6 269	5 %	20 476	15 %	46 317	33 %	138 827	100 %
2007	74 656	47 %	7 626	5 %	23 719	15 %	53 152	33 %	159 153	100 %
2008	84 557	48%	6 745	4 %	28 662	16 %	55 556	32 %	175 520	100 %

* P.g.a. endringer i regnskapsforskriften er tall for perioden 94-96 ikke sammenlignbare med senere år.

FACTORINGSTATISTIKK (inkl. bloc factoring)

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Tall i millioner kroner

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Omsetning	51 573	64 083	70 946	76 793	94 325	133 577	147 222
Risikoavdekkede fordringer	865	1 231	1 614	1 945	2 578	2 187	1 777
Utlån utover eller uten risikoavdekning	2 004	2 054	2 314	2 682	3 691	5 439	4 968
Margintrekk	143	177	224	381	349	633	316
Utlån	2 726	3 108	3 705	4 246	5 920	6 993	6 429

KORTSTATISTIKK 2008

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

	Varekjøp	Kontantuttak	Sum	Herav: Varekjøp	Herav: Kontantuttak	Herav: Sum
Omsetning (millioner kroner)	totalt	totalt	totalt	utland	utland	utland
Internasjonale betalingskort	31 434	6 234	37 668	13 522	2 928	16 450
Internasjonale kredittkort	40 551	11 051	51 602	16 869	4 109	20 978
Nasjonale kredittkort	1 698	406	2 104	0	0	0
Internasjonale debetkort	46 408	19 271	65 679	34 884	18 390	53 274
Sum omsetning	120 091	36 962	157 053	65 275	25 427	90 702

Medlemsfortegnelse pr. april 2009

Selskap	Postadresse	Telefon	Fax	www
BB Finans ASA	Postboks 103 – Minde, 5821 BERGEN	05115	55 27 40 01	www.bbf.no
BMW Financial Services	Postboks 1, 1330 FORNEBU	67 11 80 00	67 11 80 01	www.bmw.no/finansiering
Citibank International plc. Norway Branch	Postboks 769 Sentrum, 0106 OSLO	23 35 75 00	23 35 75 50	www.citibank.no
De Lage Landen Finans Norge	Postboks 184, 1325 LYSAKER	67 18 70 00	67 18 70 11	www.delagelanden.com
DnB NOR Finans AS	Postboks 7125, 5020 BERGEN	56 12 85 00	56 12 80 97	www.dnbnorfinans.no
DnB NOR Kort	0021 OSLO	03000	21 01 53 01	www.dnbnor.no
Diners Club Norge AS	Postboks 203 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 50 00	21 01 50 50	www.diners.no
Elavon Merchant Services	Postboks 354 Skøyen, 0213 OSLO	22 43 22 00	22 43 22 01	www.elavon.no
EnterCard Norge AS	Postboks 6783 St. Olavs plass, 0130 OSLO	21 31 66 00	21 31 66 01	www.entercard.no
Europay Norge AS	Postboks 382 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 55 00	21 01 53 01	www.eurocard.no
AS Finansiering	Postboks 7203 Majorstua, 0307 OSLO	22 59 14 00	22 69 35 40	www.finansiering.no
Fokus Leasing	7466 TRONDHEIM	81 52 00 88	85 40 79 85	www.fokusleasing.no
Folkia AS	Regus Business Center, C.J. 0164 OSLO Hambros Plass 2c,	21 60 13 80	22 99 60 10	www.folkia.no
Forso Norge NUF	Postboks 573, 1411 KOLBOTN	66 99 70 70	66 99 71 50	www.ford.no
Fortis Lease Norge AS	Postboks 6344 Etterstad, 0604 OSLO	24 09 99 00	24 09 99 01	www.fortislease.com
GE Capital Solutions AS	Postboks 594 Skøyen, 0214 OSLO	81 55 91 90	21 00 96 01	www.gecapitalsolutions.no
GE Money Bank AS	Postboks 8060, 4068 STAVANGER	51 83 60 00	51 83 60 10	www.gemoney.no
Handelsbanken Finans NUF	Postboks 1342 Vika, 0113 OSLO	22 94 07 00	22 33 24 12	www.handelsbanken.no
IKANO Bank SE	Postboks 295, 1372 ASKER	66 85 86 00	66 85 86 01	www.ikano.no
LeasePlan Norge AS	Postboks 6019 Etterstad, 0601 OSLO	23 06 98 00	23 06 98 01	www.leaseplan.no
Møller BilFinans AS	Postboks 46 Kjelsås, 0411 OSLO	24 03 33 01	24 03 34 66	www.bilfinans.no
Møre Finans AS	Postboks 121, 6001 ÅLESUND	70 11 30 00	70 12 26 70	www.sbm.no
Nordea Finans Norge AS	Postboks 1166 Sentrum, 0107 OSLO	22 48 66 00	22 48 55 10	www.nordeafinans.no
Resurs Bank AB	Tevlingveien 23, 1081 OSLO	22 30 62 00	23 14 02 00	www.resursbank.no
Santander Consumer Bank AS	Postboks 177, 1325 LYSAKER	21 08 30 00	21 08 33 56	www.sandander.no
Scania Finans AB – Filial Norge	Postboks 250 Leirdal, 1011 OSLO	22 79 34 00	22 32 30 00	www.scania.no
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Oslofilialen (Leasing & Factoring)	Postboks 1843 Vika, 0123 OSLO	22 82 70 00	22 82 71 76	www.seb.no
SEB Kort AB, Oslofilialen NUF	Postboks 381 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 53 50	21 01 53 01	www.seb.no
SG Finans AS	Postboks 105, 1325 LYSAKER	21 63 20 00	21 63 21 64	www.sgfinans.no
Siemens Financial Services AB NUF	Postboks 1 Alnabru, 0613 OSLO	22 63 49 00	22 63 47 10	www.siemens.no
SpareBank 1 SMN Finans AS	7467 TRONDHEIM	73 58 63 30	73 58 54 76	www.smnfinans.no
Sparebank 1 Factoring AS	Postboks 1347 Sentrum, 6001 ÅLESUND	70 11 36 00	70 11 36 80	www.factolink.no/
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	Postboks 6801, 9298 TROMSØ	02244	77 62 23 71	www.snnfinans.no
Sparebank 1 Finans Østlandet AS	Postboks 223, 2302 HAMAR	62 51 21 00	62 52 77 80	www.sb1fo.no
SpareBank 1 SR-Finans AS	Postboks 114, 4065 STAVANGER	51 95 65 00	51 95 65 54	www.sr-finans.no
Sparebanken Sogn og Fjordane	Postboks 113, 6801 FØRDE	57 82 97 00	57 82 97 05	www.ssf.no
Svea Finans NUF	Postboks 6601 Etterstad, 0607 OSLO/ Brøsetveien 168, 7048 TRONDHEIM	21 54 24 00	21 54 24 01	www.sveafinans.no
Teller AS	Postboks 333 Skøyen, 0213 OSLO	815 00 400	815 00 401	www.teller.no
Terra Finans AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Terra Kort AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Toyota Kreditbank GmbH NUF	Postboks 704, 3003 DRAMMEN	32 20 84 00	32 20 84 50	www.toyotafinans.no